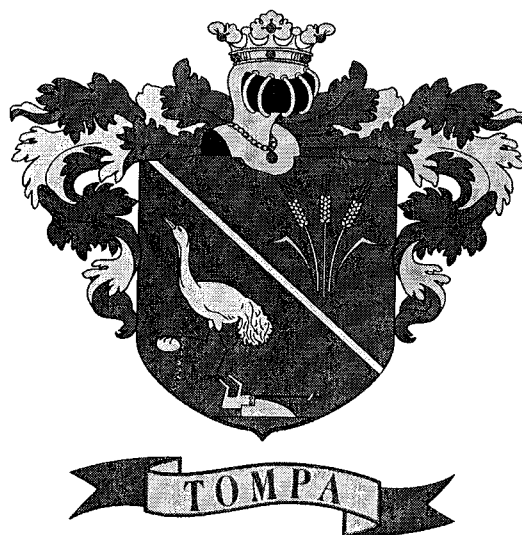

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

POLGARMESTERI HIVATAL TOMPA	
Érkezett:	2017. 09. 07.
Iktatószám:	4141-1/2017/P
Melléklet:	—
Előadó:	Ju. H.R.

Tompa Város Önkormányzat

2015.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék.(HEF)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek,
- fogyatékkal élők és
- halmozottan hátrányos helyzetűek.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó különösen az alábbi stratégiák:

- **„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke
- **Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-**
Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-**
Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Idősügyi Nemzeti Stratégia című stratégiai programot (81/2009. (X. 2.) OGY határozat). Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglalt célkitűzéseket, prioritásokat, preferenciákat képviselje és érvényesítse jogalkotó és végrehajtó tevékenysége során, kiemelve az időseket érintő kormányzati döntéseket, programokat és cselekvési terveket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglaltak összhangban vannak az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, a Társadalmi Befogadásról szóló közös Memorandummal, a Lisszaboni Stratégiával, a Berlini Nyilatkozattal, az AGE vezérelveivel, az Európai Szociális Chartával, a magyarországi Idősügyi Chartával, valamint az Európai Bizottság Közleményével, melyet a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett. Összhangban van az Öregedésről szóló Madridi Nemzetközi Cselekvési Tervvel, az ENSZ Egészségügyi Szervezete, a WHO által 2001-ben publikált, az idősügyi politikát meghatározó alapidokumentumával, melynek címe az Aktív Időskor (Active Ageing – Policy Framework) is. Az Európai Unió Szociálpolitikai Ütemterve célkitűzésként határozza meg a humánszolgáltatások modernizálását és fejlesztését a társadalmi és demográfiai struktúrák változásaira adott válaszként úgy, hogy a védelem szerepe produktív tényezőként jelenjen meg. A magyarországi időspolitikai egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és esélyegyenlőségének megteremtése.
Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással

és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevőlegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

- **Az EU 2020 stratégia**

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

- **Nemzeti Reform Program**

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közgazdasági elképzelésekre.

- **Nemzeti Drogellenes Stratégiáról (2013–2020)**

Az Országgyűlés 2013-ban fogadta el a Nemzeti Drogellenes Stratégia című stratégiai programot 80/2013. (X. 16.) OGY határozatát mi szerint: „Sajátos probléma a roma kisebbséghez tartozók lelki egészségének védelme, a szerfogyasztásból eredő problémáik megelőzése és kezelése. A hiányzó szakemberek pótlását segítő ösztönző rendszer kialakításával meg kell teremteni a lehetőséget, hogy a ma még hátrányos helyzetű, ellátatlan térségekben is hozzá lehessen férni a lelki egészség megőrzéséhez, a betegségek kezelését biztosító szolgáltatásokhoz. Elsősorban a kistélepüléseken élők és a veszélyeztetettek érdekében újszerű szervezeti megoldások is megfontolandók, például az egészségügyi alapellátásban dolgozók bevonása a szerhasználókkal kapcsolatos különböző gondozási feladatokba.”

- **Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)**

A Kormány 1744/2013. (XIV. 2.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolhatók a jelentős számban található lakatlan, elhagyott tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt.

A lakott tanyák többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégia intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszóházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek, szociális kompetenciafejlesztő játékok integrálhatók-e, ki kell dolgozni a módszertanát annak, hogy az áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.”

- **Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia**

Az Országgyűlés 18/2013. (III. 28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a **társadalmi szolidaritást**. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyesületek) vállalt **önkéntes tevékenység** növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó például szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is... Az

egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja **az egészségtudatos magatartásminták megjelenítését** a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során... A **gyermekszegénység csökkentése** érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen...A **leszakadó társadalmi csoportok** – különösen a romák – és **térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése** a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják...A **társadalmi mérséklését** és a **munkahelyteremtést** célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellet, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

- **Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)**

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el a az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőt ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tompa Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait,¹ valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézmények fenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tompa településtörténete egészen az i.e. időkre nyúlik vissza, hiszen Kr. e. I. század második felében már éltek e területen különböző népek. (Tompa területén több hun-kori temetőt találtak.) Tompa, mint férfinév már 1055-től előfordult. A névadó esetleg **Tompa László kapitány** lehetett, akit 1370-ben említenek egy oklevélben. 1439-ben Albert király a települést és környékét – Szabadkát, Kiskunhalast és Madarast – Hunyadi Jánosnak adta zálogba. 1572-től a település Szabadkához tartozott, **Tompa-pusztának hívták.**

1823-ban épült fel a tompai pusztán az első épület, egy csárda a Szabadka-Halas és Baja-Szeged kereskedelmi útvonal kereszteződésében.

A kiegyezés után Redl bárónak volt itt a legnagyobb földbirtoka, aki kastélyt és kápolnát építtetett birtokán.

Tompa egyetlen középülete sokáig az 1876-ban elkészült iskola volt. A község népessége 1880-ban 4700, 1890-ben már 7400 fő volt, s 1629 házat laktak. 1900-ban fejeződött be a település keleti határán húzódó vasút építése. A vasút azért épült olyan távol a településtől, mert Redl Imre földesúr nem engedte meg, hogy birtokait kettészelje. 1911-ben épült az első templom, s ekkor létesült az állandó csendőroros is. Tompa-pusztá ekkor még nem vált községgé, de hivatalosan településsé nyilvánították.

1922. április 12-én Tompa hivatalosan is önálló községgé vált. Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásához csatolták. A faluban ekkor 5000 ember élt kb. 1200 házban. 1926-30 között Tompán hat iskola épült.

A ma is álló **községháza 1928-ban épült.** Hét évvel később, 1935-ben már a villanyvilágítás kiépítését is elkezdték, s kikövezték a Tompán is áthaladó Tompa és Szabadka közti utat.

1970. augusztus 1-jén Tompa nagyközség lett, 1978-ban határátkelő nyílt a településen.
A település 2004. július 1-jén városi rangot kapott.

¹ A gazdasági program, a településfejlesztési stratégia, a helyi közművelődési program, a bűnmegelőzési projekt, a környezetvédelmi program, a sportprogram, a településrendezési terv

Bölcsőde, óvoda, iskola:

Bölcsőde 1953 áprilisától 1971. december 31-ig időszakosan, 1972. január 1-jétől 1990. december 31-ig folyamatosan működött, megszűnt 1991. január 1-jén.

Óvodát 1930-as években szerveztek először, 1958-ban már 2 csoporttal működött, jelenlegi helyére 1969. július 12-én került. 1973. szeptember 1-jén egy csoportszobával, 1976. szeptember 1-jén pedig egy teljesen új épületszárnnyal bővült. 2014-es évben egy sószoza került kialakításra az óvoda pincéjében, hiszen orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen sóbarlangba, sószozába járó gyermekek ritkábban betegszenek meg, és hamarabb gyógyulnak. A kapun belépve tágas, lombos fákkal övezett, sok szép játékkal felszerelt udvar várja a gyermekeket. Az egyik épületben két, a másik épületben 5 csoport található, és épületenként egy-egy tálalókonyha, ahol az iskolából átszállított ételt szortírozzák a dajkák. Minden csoportban két óvónő és egy dajka dolgozik, heti váltásban, hol délelőtt, hol délutános műszakban. A gyermekek gondozásában részt vesz még két pedagógiai asszisztens. A fejlesztésben segít óraadóként egy logopédus és egy gyógypedagógus is.

Az iskolai oktatás Tompán 1876 óta működik, 1973-ig a következő iskolákban folyt oktatás: Zsíroskúti iskola, Betyársori iskola, Szabadkai úti iskola, Erdőgazdaság, Csajkás sori iskola, Dózsa majori iskola. 1963. október 7-én a tanyasi gyermekek számára 40 személyes diákotthon került kialakításra.

1973. szeptember 1-jétől a Bem u. 22-24. szám alatt folyik oktatás, mely iskola 1984-ben 10 tanteremmel bővült, majd 1988-ban lakossági összefogásból megépült az új tornaterem. 450 adagos iskolai étterem-konyha épült 1981-ben.

Tompai Város Önkormányzati Képviselő-testülete, 2003. szeptember 15-én tartott ülésén döntött az iskola nevééről (128/2003./IX.15/ sz. önk. hat.). Az általános iskola 2003. december 6-án megtartotta névadó ünnepségét, mely során Szabó Dénes² Általános Iskola nevet kapta.

Műemlékek:

Településünk nem hosszú történelmi múltra tekint vissza, ebből adódóan műemléki épületekkel nem bővelkedünk.

Tompán a Szabadföldön található két műemlék jellegű épület, a Szent Anna-templom és a Redl-kastély. A templom 1893-1905 között épült neogót stílusban Wágner Károly tervei alapján. A Redl-kastély ugyancsak neogót stílusban épült. A kastély utolsó ura báró Podmaniczky Endre főispán volt. 1945 után a Népjóléti Minisztérium hadirokkant otthont rendezett itt be, ahol a II. világháborúban megsérült katonákat helyezték el. Később volt raktár, termelészövetkezeti iroda, 1957 óta a Fővárosi Tanács (Jelenleg Fővárosi Önkormányzat) kezelésében van, pszichiátriai betegotthonként működik.

Közvetlenül a kastély mellett áll a római katolikus Szent Anna-templom. A neogót stílusú templomot az egykori házi kápolna alapzatára Wágner Károly építette 1893-tól 1905-ig.

A köveket és a márványt helyben faragták, csiszolták Karlo Sporení olasz szobrászművész irányításával. Az épület tetejét fedő színes majolikát a pécsi Zsolnay-gyár készítette.

A templom tornya 35 méter magas. A gót építészet elemeit magán viselő torony homlokzat felőli részeit az apostolok és Szent Márk evangélista kőből faragott szobrai díszítik. Felső része

² Szabó Dénes Tompára 1923. december 22-én került. Először a zsíroskúti elemi népiskolában, később a központi iskolában tanított. A két világháború között a felső tagozatos diákoknál csaknem minden tantárgyat oktatott. A II. világháború után alsó tagozatos, 50-60 fős osztályokat tanított írni, olvasni, számolni. Az 50-es évek végétől felső tagozatban mezőgazdasági gyakorlati foglalkozásokat tartott. 1964. augusztus 31-ig – 41 évig – tanított Tompán.

gazdagon csipkézett kőfaragás, kúszó levelekkel mintázva. A főtorony mellett több kisebb díszítőtorony is épült. A kőfaragásokat és a puhakőből készült szobrokat – így az apostolokét is – magyar szobrász készítette, akinek nevét sajnos nem tudjuk bizonyosan. Az attika falakon díszköpöket láthatunk, amelyek állatokat ábrázolnak, s mindegyik más állatot mintáz. A templomból számtalan kegytárgy maradt az utókorra, jelenleg Kalocsán az érsekségben őrzik őket. Nagy értékük miatt 1997-ben a berendezési tárgyakat szakszerűen csomagolva Kalocsára szállították állagmegóvás és restaurálás céljából, dr. Dankó László érsek elrendelésére. A templomból összesen 59 darab műtárgy került elszállításra.

Gyűjtemények Háza

A Gyűjtemények Háza 2007. július 1-re „népesült be”, ünnepélyes átadással lett megnyitva a látogatók előtt.

A múlt kincseinek gyűjtése az 1976-1977-es tanévben indult. Gyermekek, szülők segítségével kezdődött, s ez a tevékenység azóta is folytatódik. 1977-ig az általános iskolában volt látható, később pedig egy nyugdíjas tanárnő (Papp Mihályné) garázsa adott helyet a gyűjteménynek. Látogatók, osztályok keresték fel, hiszen mind-mind kíváncsiak voltak a múlt értékeire.

A város akkori vezetősége mindent megtett, hogy a gyűjteményeknek méltó helyet találjanak. Mindezek következtében hozták létre a Gyűjtemények Házát, mely lehetővé teszi, hogy az összegyűlt anyagok rendszerezve, használati tárgyak szerint csoportosítva legyenek szemlélhetők.

A kiállítással a paraszti élet egyszerűségét, sokféleségét mutatják be azoknak, akiknek még van és azoknak, akiknek már nincsenek emlékei az elmúlt időkről.

Visszatekintve az elmúlt 8 évre, a gyűjtemény szépen gyarapodott. A sok tárgy közül a látogatók rácsodálkoznak, és hosszasan szemlélik akár: a vékát, gerebent, cséphadarót, lófogreszelőt, üvegbúrárs légyfogót, pöndölt, palatáblát, mángorlót, kapocskát, valamint a régi fényképeket, igazolványokat, bizonyítványokat, kitüntetések, egyházi-, vallási ereklyéket, stb.

A Gyűjtemények Háza meghatározott nyitva tartás alapján nyitva áll az érdeklődő lakosok, csoportok előtt, mert a gyűjtemény darabjai: „Az emberről vallanak, aki nem kiált és nem lármáz, de teszi a dolgát hite és ereje szerint.” (Buda Ferenc: Kincset őrzők)

Művelődési Ház:

A Művelődési Ház jelenlegi helyén 1966-tól működik az egykori határőr laktanya épületének öröklésével. Az 1970-es években bővült kultúrotthonná, miután a könyvtárat is az intézményhez csatolták illetve helyi mozi kialakítására is sor került.

Az intézmény 1999. október 20. és 2000. április 30. között jelentős felújításon ment keresztül. Az átalakítás első ütemében az utcafronti részben új helyre került a könyvtár, megszűnt a Gödör presszó, többfunkciós terem kialakításával lehetőség nyílt 80-100 fős rendezvények lebonyolítására, két kisebb oktatótermet alakítottak ki, a könyvtárhoz közel pedig egy galériát. A szabványnak megfelelően az épület akadálymentesített, így a földszint minden helyisége a mozgásukban korlátozottak részére is megközelíthető. A felújítás mintegy 14 millió forintba került, amelyhez pályázaton közel 9 millió forintot nyert az Önkormányzat.

Az intézmény technikai ellátottsága elsősorban a pályázati lehetőségeknek köszönhetően jónak mondható. Az intézmény az alapító okiratban meghatározott módon kiállításokat, műsoros rendezvényeket (gyermekszínházi előadások, Mikulás-napi műsor, Mindenki karácsonya, stb.)

bálokat, táncos rendezvényeket (falunapok, szüreti bál, stb.) szervez. Segít továbbá az állami és helyi ünnepek megszervezésében és lebonyolításában.

Szem előtt tartják a felnőttek iskolarendszeren kívüli oktatását, ezért helyszínt biztosítanak különböző külső szervezők által bonyolított tanfolyamokhoz. Kötetlen szabadidős kikapcsolódási formákat igyekeznek kínálni a gyermek- és ifjúsági korosztálynak (pl. úszásoktatás, számítógép- Internet-használat, sakk, társasjáték stb.).

A gyermek és fiatal korosztály művészeti oktatásában is tevékeny részt vállalnak, hiszen az intézmény szoros és folyamatos kapcsolatot tart fenn a Szabó Dénes Általános Iskolával, valamint helyi klubokkal, egyesületekkel.

Az intézmény keretein belül működő városi könyvtár nyilvános könyvtári feladatokat lát el. A könyvtárban végzik az állomány beszerzését, gyűjtemény folyamatos bővítését, a feltárást, a közzétételét, s különböző könyvtári szolgáltatásokat.

A könyvtár története:

A könyvtár 1950-ben a Bajai Körzeti Könyvtár letéti könyvtáraként kezdte működését. 1955-ben új helyiséget kapott a népkönyvtár is. A település saját erőből, a kitűzött feladatoknak megfelelő berendezést vásárolt a könyvkölcsönző részére. 1963-tól függetlenített könyvtárossal működött.

1966 elején bár volt kulturális élet a településen, de az akkori kultúrház állaga veszélyeztette a további szervezést. Emiatt a falu vezetősége egy olyan épületet keresett, melybe – ha ideiglenesen is – beköltözhetne a kultúrotthon a könyvtárral együtt.

Erre a célra a volt laktanya épülete látszott a legalkalmasabbnak. Így tárgyalásokat kezdtek a BM Határőrséggel, kiknek képviselőivel a nyár folyamán sikerült megegyezni, és a település ideiglenesen megkapta az épületet, így 1966 augusztusában új helyére került a kultúrterem, a klubszoba és a községi könyvtár.

1969-től tovább folytak tárgyalások az épület felújítására, melynek eredményeként 1973. december 28-án átadták a felújított és kibővített épületet.

Az intézmény utcafronti részének további korszerűsítését 1999. októberében kezdték és 2000. áprilisában fejezték be, mely során a könyvtár az épület másik részében kapott helyet, nagyobb férőhellyel, az állományegységek célszerűbb és hatékonyabb elhelyezésének biztosításával.

Könyvtárában 26 287 darab könyv található.

2.1.2. Gazdaság

A földosztást követően 5122 kh. lett kiosztva 1031 fő részére. Új Élet és Szabadság Termelőszövetkezet alakult 1950-ben, Kossuth Termelőszövetkezet 1960-ban. A Szabadság és a Kossuth Termelőszövetkezet a rendszerváltásig meghatározó szerepet töltött be a foglalkoztatásban és a termelésben.

A szövetkezetekben a gabona és a kukorica mellett magas szintű volt a szántóföldi pritamin- és fűszerpaprika termesztés. Világviszonylatban is az elsők közé számított a holdankénti 90-100 mázsás fűszerpaprika eredmény a nem öntözött területeken. Jelentős volt a baromfi, a szarvasmarha és a sertéságazat termelési eredménye is.

Jelenleg a Tompai Földművelő Kft működik.

Kisipari termelőszövetkezet (ktsz) 1951-ben alakult, 1953-ban fúzió történt Tompa, Kelebia és Kisszállás szövetkezeteivel, és Tompa székhellyel működött tovább a ktsz, 4 részlegben folytatott termelést, megszűnt 1992. október 31-én.

Földműves szövetkezet alakult 1946. május 1-jén. Elődje a Tompai Hangya Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1921. szeptember 11-én alakult 943 taggal.

A még működő Szövetkezet célja a zöldség- és gyümölcsstermesztés kereslethez történő igazítása, a mennyiségi és minőségi árutermelés, feldolgozás, tárolás feltételeinek megteremtése. Településünkön jó néhány társas és egyéni vállalkozás, őstermelő gazda foglalkozik még mezőgazdasággal.

Bácskai Becses:

Ami az emberek fejében él egy-egy településről, nagyon fontos mind a település polgárai, mind a látogatók, turisták számára. Az a település rendelkezik jól felépített imázs-zsal, amely kitartó munkával eléri, hogy mindenkinek ugyanaz a néhány dolog jusson az eszébe róla.

A közelmúltig csak néhány nagyobb város privilégiuma volt a városmarketing. Mostanra viszont a tudatosabb, felkészültebb önkormányzati vezetők a piacgazdasági fejlődés által megnyílt lehetőségek kihasználására előszeretettel alkalmazzák a városmarketing eszközszerét település mérettől függetlenül.

Ennek az eszközszernek egyik kiemelkedő eleme lehet például egy jellegzetes helyi termék, vagy egy helyi márka. Ilyen lehet Tompa és Kelebia életében a Bácskai Becses.

Használata nem csak abban jelent segítséget, hogy megkülönbözteti és megvédi a helyi gazdák által megtermelt, előállított termékeket, hanem

- egységes arculat formájában megjeleníti, pozicionálja, kommunikálja a településeket, azok értékeit mind a belső, mind a külső célközönség felé
- előmozdítja a lakosság és a közösség érdekében munkálkodó intézmények, cégek, egyének kölcsönös érdekét
- összekovácsol, együttműködésre ösztönöz.

A Bácskai Becses megkülönböztető jelzés két Felső-bácskai település, Tompa és Kelebia összefogásából, stratégiai együttműködéséből születő védjegy kíván lenni. A helyiek számára identitásképző erővel bír a bácskai származás, karakterológiai jelentősége van, így a földrajzi eredeten túl ezért is elengedhetetlen annak jelzése.

A két település a feketeföld és a homokföld találkozásánál helyezkedik el. Ezekben a lankás, szántóföldi barázdákban magas minőséget képviselő mezőgazdasági termékek teremnek, erre kíván utalni az elnevezés második tagja: Becses, amely az értékes, drága, expenzív szavak szinonimája. A magas minőséghez nagyban hozzájárul, hogy az országban a napsütéses órák száma e térségben a legmagasabb, így az itt megtermő napsütötte gyümölcsök zamatosak, édesek.

A Védjegytulajdonos önkormányzat célja a tompai és kelebiai termékek ismertségének növelése, valamint a helyi termelők termékeinek megkülönböztetése a piaci áruválasztékban saját helyi márka építésével.

A Védjegytulajdonos ezen keresztül kíván hozzájárulni a helyi gazdaság fellendítéséhez és a helyi termelők ösztönzéséhez és új munkahelyek teremtéséhez.

A Védjegytulajdonos további célja, hogy a vásárlók keressék, és preferálják a Bácskai Becses védjeggyel ellátott helyi termékeket, és hogy a Bácskai Becses védjeggyel ellátott termékek megkerülhetetlen elemei legyenek a helyi piac kínálatának.

A Bácskai Becses védjeggyel ellátott termék a vásárlók számára jelentse az elérhető, jó minőséget, ezzel párhuzamosan pedig cél a helyi termelők ösztönzése a minőségfejlesztésre, magas színvonalú termékek előállítására, ezáltal közvetett módon a helyi gazdaság fejlesztésére.

A fogyasztók tájékoztatásán, szemléletformálásán keresztül a vásárlási szokások megváltoztatása, befolyásolása, a helyi értékek iránti elköteleződés generálása, a lokálpatriotizmus erősítése.

A városunk legnagyobb értéke sokszínűségében rejlik. A jó minőségű termőföldekkel, a fő útvonal melletti fekvés, határátkelőhely révén magas tranzit forgalom jellemzi.

A szociális, egészségügyi ellátás, a civil szervezetek munkája és a kulturális szolgáltatások jó minősége miatt városunkban mindenkinek esélyének kell, hogy legyen a jó minőségű szolgáltatásokra és a megfelelő életkörülmények kialakítására.

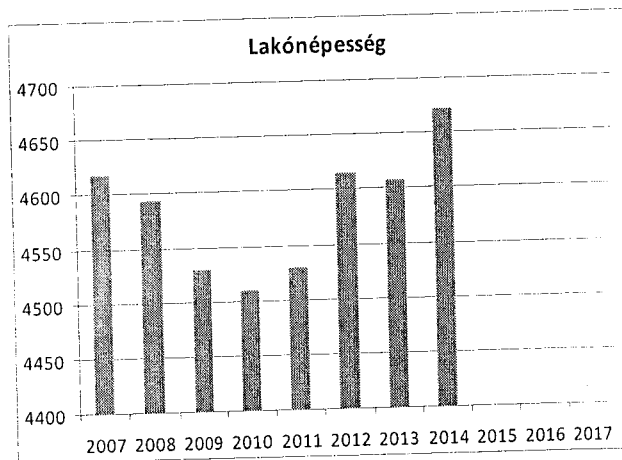
Városunk küldetése a múlt történelmi hagyományainak ápolása, és a jövőben megfelelni a lakosok igényeinek, úgy, hogy a gazdasági, társadalmi és környezeti adottságokat minél jobban ki tudjuk aknázni, valamint az utókor számára maradandót tudjunk alkotni

2.1.3. Demográfia

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	4617	
2008	4594	100%
2009	4529	99%
2010	4509	100%
2011	4530	100%
2012	4614	102%
2013	4608	100%
2014	4671	101%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

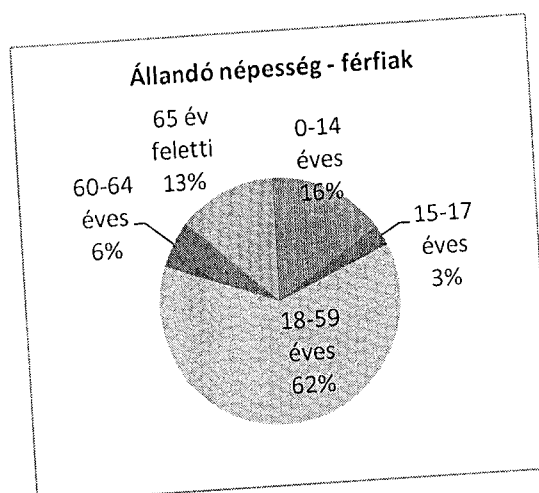
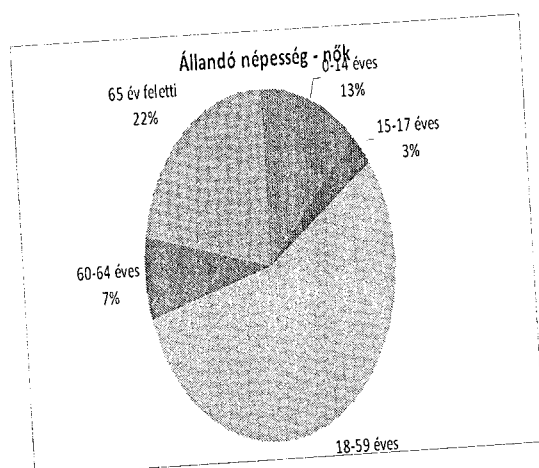
Tompa város lakóinak száma az elmúlt évtizedben folyamatosan javuló tendenciát mutatott. Külterületen a lakosság 32-33%-a él.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	2483	2378	4861	51%	49
0-2 évesek			105		
0-14 éves	320	371	691	46%	54%
15-17 éves	70	67	137	51%	49%
18-59 éves	1368	1477	2845	48%	52%
60-64 éves	184	149	333	55%	45%
65 év feletti	541	314	855	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat a 2014-es adatokat tartalmazza.
A lakosság nő – férfi arányának megoszlása közel 50-50%. Különbség leginkább az idősebb korosztály esetében látható. A nők közül többen érik meg a 65 év feletti életkort.

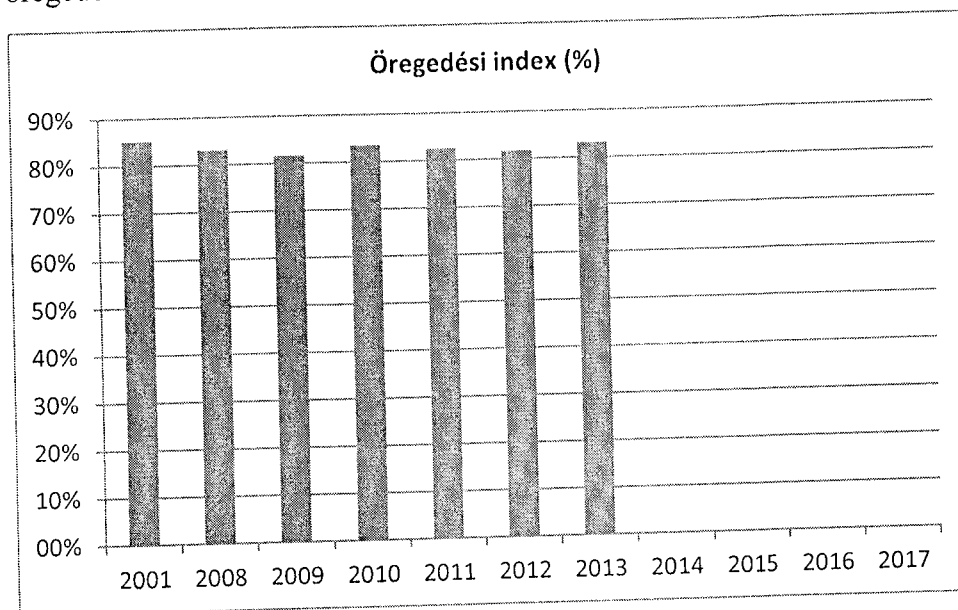

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	1083	736	147,1%
2008	770	721	106,8%
2009	764	718	106,4%
2010	788	710	111,0%
2011	807	706	114,3%
2012	810	657	123,3%
2013	814	653	124,7%
2014	857	657	130,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

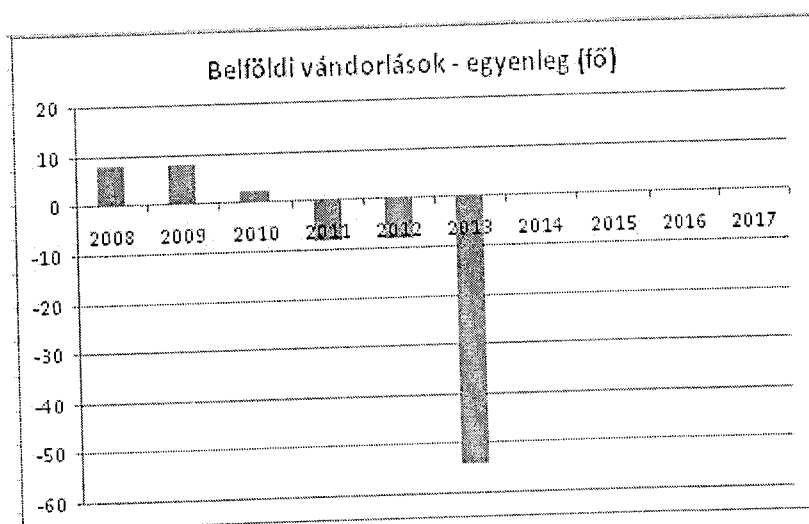
Az öregedési index alakulása viszonylag konstans.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	110	102	8
2009	97	89	8
2010	92	90	2
2011	69	77	-8
2012	89	97	-8
2013	63	117	-54
2014	n.a.	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

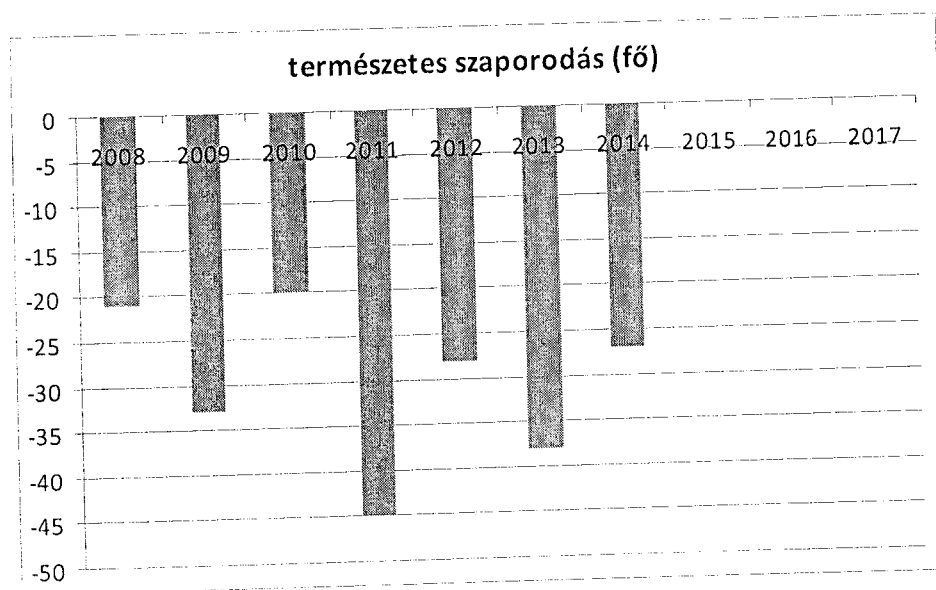

Minden évben van ide-, illetve elvándorlás is, sajnos elvándorlás nagyobb mértékkel.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	45	66	-21
2009	41	74	-33
2010	46	66	-20
2011	30	75	-45
2012	36	64	-28
2013	32	70	-38
2014	32	59	-27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzat

A természetes szaporodást vizsgálva jól látjuk, hogy az élve születések száma a településen csökkenő, ezáltal a természetes szaporodás értéke enyhén romló tendenciát mutat.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Hátrányos megkülönböztetés által leginkább sújtott csoportok

- akadályozott/fogyatékossgal élő/megváltozott munkaképességű emberek
- alacsony végzettségűek, iskolából lemorzsolódók
- pályakezdő fiatalok, munkatapasztalattal nem rendelkezők
- (tartósan) munkanélküliek
- alacsony munkaintenzitású háztartásban élő emberek
- romák
- rossz közlekedésű településen élők
- (jövedelmi, lakhatási) szegények
- migránsok
- szenvedélybetegek
- hajléktalanok
- hátrányos helyzetű családokban/ állami gondoskodásban élő gyerekek, fiatalok
- 45 év feletti inaktívok
- idősek

A csoportok között átfedések lehetségesek, illetve a hátrányok halmozódhatnak.

Célunk, hogy Tompa olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol maradéktalanul érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség elősegítésének célja a megkülönböztetésből fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése. A programok végrehajtása során ez olyan csoportok segítségét és szempontjaik kiemelt figyelembevételét jelenti, melyek saját erejükből nem lennének képesek a hátrányaikból fakadó nehézségek leküzdésére, fokozottan ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetés veszélyének, illetve támogatásra szorulnak a programok forrásaihoz történő hozzáférés során.

A1303/2013/EU rendelet I. melléklet 5. pontjával és a PM 1. B fejezet 1.5. részével összhangban a cél keretében érvényesül:

- a hozzáférhetőség horizontális célkitűzése, biztosítva az ESB alapok által társfinanszírozott javakhoz és szolgáltatásokhoz történő hozzáférést mindenki számára,
- a népesedési kihívások kezelése, melynek keretében elősegítjük az összes életkori csoport társadalmi befogadását.

Tompa Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében:

1. képzettséghez való hozzáférés
2. munkaerő-piaci pozícióhoz és foglalkoztatási feltételekhez való hozzáférés
3. lakhatáshoz és lakhatási környezethez való hozzáférés
4. egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzáférés
5. közlekedéshez való hozzáférés
6. társadalmi és közösségi kapcsolatrendszerhez való hozzáférés

7. információhoz való hozzáférés
8. közszolgáltatásokhoz való hozzáférés (szociális, gyermekjóléti, és más kormányzati, önkormányzati közszolgáltatások) továbbá
9. hatalomhoz, önrendelkezéshez, önérvényesítéshez való hozzáférés
10. befogadó közösséghez való hozzáférés - szemléletformálás

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva Magyarország Alaptörvényében foglaltakra:

ALAPVETÉS

O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, **képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.**

P) cikk5

(1) **A természeti erőforrások**, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek **védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.**

SZABADSÁG és FELELŐSSÉG

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. **Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz**, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

IV. cikk

(1) **Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.**

XI. cikk

(1) **Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.**

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. **A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.**

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

(4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVII. cikk

(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

XIX. cikk

(1)²³ Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

XXV. cikk

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez

XXIX. cikk

(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3)²⁵ A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, a nemzetiségeket és a nemzetiségként való elismerés feltételeit, valamint a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg. Sarkalatos törvény a nemzetiségként való elismerést meghatározott idejű honossághoz és meghatározott számú, magát az adott nemzetiséghez tartozónak valló személy kezdeményezéséhez kötheti.

XXX. cikk

(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.

(2) A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a **gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével** kell megállapítani.

A helyi esélyegyenlőségi programokban tekintettel kell lenni az alábbi törvényekre is:

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról (1998. évi XXVI. törvény Ftv.)
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tompai Város Önkormányzat Képviselőtestületének az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeletei:

- Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletére vonatkozó egyes szabályokról szóló 1/1994.(I.28.) számú Önk. rend.
- A lakáshoz jutás helyi támogatásának szabályairól szóló 9/2015.(III.27.) számú Önk. rend.
- Az önkormányzat közművelődési feladatairól, a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról szóló 13/1999.(VI.22.) számú Önk. rend.
- A háziorvosi körzetek meghatározásáról szóló 20/2002.(VIII.30.) számú Önk. rend.
- A gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 16/2003.(VII.01.) számú Önk. rend.
- A szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól szóló 1/2012.(II.01.) számú Önk. rend.
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj pályázatról szóló 18/2014.(XI.27.) számú Önk. rend.

- A köztemetőkről és a temetkezések rendjéről szóló 2/2015.(I.23.) számú Önk. rend.
- Lakáshoz jutás helyi támogatásának szabályairól szóló 9/2015.(III.27.) számú Önk. rend.
- A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 10/2015.(III. 27.) számú Önk. rend.

Tompa Város Képviselő-testülete korábban 2013 szeptemberében tárgyalta a helyi esélyegyenlőségi programját, melyet a 177/2013. (IX.11.) számú határozattal fogadott el.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az egyes önkormányzati programok, így a gazdasági program, a szociális program, a településfejlesztési stratégia, a helyi közművelődési program, a bűnmegelőzési projekt, a környezetvédelmi program, a sportprogram, a településrendezési terv saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Tompai Város Önkormányzata több az alábbi társulásokban vesz részt:

- Bács-Kiskun megyei Polgárvédelmi Szövetség,
- EGTC társulás,
- Halasi Többcélú Kistérségi Társulás,
- Katasztrófavédelmi Társulás,
- Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület,
- Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége.

2013. január 1-jével fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti egységeiként kerültek felállításra a járási hivatalok. Tompa Városa Kiskunhalasi Járási Hivatalhoz tartozik. Mindezen együttműködések az esélyegyenlőséget hozzák el a településen élők részére, a szolgáltatásokhoz való minél könnyebb hozzáférés biztosítása érdekében.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adattípusokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. Az adatgyűjtés során a helyi intézményektől kaptuk a legaktuálisabb adatokat, illetve társhatóságok együttműködését kértük a teljes körűség érdekében.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely e személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

Településünkön a KSH népszámlálási adatai szerint 2011-ben 60 fő vallotta magát cigány/roma nemzetiségűnek.

2010-2011. között kisebbségi önkormányzattal képviseltették magukat a helyi romák. A 2014. év októberében tartott önkormányzati választások során újra alakult a tompai roma nemzetiségi önkormányzat. A helyi roma lakosság jellemzően asszimilálódott, beilleszkedett. Az általános normák szerint él, gyermekeiket taníttatják.

A betelepülő romák próbálnak beilleszkedni és törekednek az általánosan elfogadott társadalmi normák betartására. A helyi lakosság pedig arra törekszik, hogy a betelepülők ne legyenek kizárva. Intézményeinkben egyenlő bánásmódot biztosítunk minden településünkön lakónak, segítve beilleszkedésüket. Kiemelkedő feladata van ebben a családsegítő és gyermekvédelmi szolgálatnak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A társadalmi polarizáció, a gazdagok és szegények közötti jövedelemkülönbség, világméretben növekszik. Egyre nagyobb különbség tapasztalható az egyes társadalmi rétegek foglalkoztatási lehetőségeihez, erőforrásokhoz, egészségügyi ellátáshoz, kultúrához, oktatáshoz való hozzáférési esélyeiben.

A világgazdaság folyamatosan növekszik, ugyanakkor ez a növekedés egyenlőtlen. Sok országban növekedési zavarok és egyensúlytalanságok tapasztalhatók. Ezek időnként regionális méreteket öltenek, pénzügyi és gazdasági válságokat okozva a világgazdaság egészében. A mezőgazdasági és ipari szektorokban a munkaerő-hatékonyság folyamatosan nő, a felszabaduló munkaerő többletet azonban a szolgáltató szektor csak részben szívja fel; azaz a szükségletek kielégítésére szolgáló javakat és szolgáltatásokat egyre kevesebb emberi munkával termelik meg. Ez a folyamat azonban nem a munkaidő csökkenésének irányába hatott, hanem ellenkezőleg, a munkaidő növekedését és a munkaerő további leépítését ösztönözte.

E globális tendenciák azt jelzik, hogy a társadalmak jelenlegi együttes fejlődési modelljei hosszú távon fenntarthatatlanok. (I. Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia)

A szegénység tehát számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlanság problémája, és a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

2014-ben folytatta a Kormány a szak- és felnőttképzés átalakítását, a **duális szakképzés elterjesztésével** jelentős lépéseket tett a munkaerő- kereslet és kínálat közelítése érdekében. A fiatalok elhelyezkedési esélyei jelentősen javultak az elmúlt év során, ami a foglalkoztatás és munkanélküliség mutatóiban is tükröződik. A 25 év alatti fiatalok foglalkoztatása jelentősen emelkedett – noha még elmarad az uniós átlagtól –, eközben a korcsoport munkanélkülisége jelentős javulás után már alacsonyabb, mint az EU átlaga. Hasonló mértékű javulás volt megfigyelhető az alacsony végzettségű vagy képzetlen fiatalok esetén is (mely csoport munkanélkülisége jelentősen közeledett az EU enyhén csökkenő mutatójához). A tartósan álláskereső fiatalok munkanélküliségi szintje már 2012 óta alacsonyabb, mint az EU átlag, és stagnált éves szinten, míg ugyanez a mutató az EU-ban folyamatos emelkedést mutatott az elmúlt években. 2014 során is folytatódtak az olyan korábban bejelentett programok, mint a **2012-ben indult „Első munkahely garancia” program**, és a **Munkahelyvédelmi Akció 2013-tól** élő célzott kedvezményei. Előbbi közel 30 ezer fiatal foglalkoztatásához és képzéséhez nyújtott forrást, utóbbi segítségével pedig mintegy 160 ezer pályakezdő és 25 év alatti fiatal foglalkoztatásának támogatása valósult meg 2014 végéig. E programok szerves folytatásaként értékelhető az **Ifjúsági Garancia rendszere**, amely 2015 elejétől fokozatos, többlépcsős rendszerben, személyre szabottan, széles eszközpalettával (oktatás, képzés, bértámogatás, munkaerő-piaci szolgáltatások, gyakornoki program, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válási támogatás) kerül bevezetésre – az első szakaszban a legalább hat hónapja regisztrált álláskereső fiatalokra fókuszálva. A munkaügyi szervezet által megvalósított, a fiatalok munkaerő-piaci részvételét elősegítő aktív munkaerő-piaci programok keretében a 2014-20-as programozási időszakban a cél közel 180 ezer fiatal részére érdemi segítség nyújtása az elhelyezkedéshez vagy képzéshez. Az Ifjúsági Garancia részeként a munkaügyi szervezeten belül az eszközök intézményi és szervezetközi koordinációért felelős országos mentor-koordinátor hálózat kerül kialakításra, melynek révén javul a foglalkoztatáspolitikai, oktatási, szociális szakterületek és szervezetek közti együttműködés. Továbbá uniós társfinanszírozású programok indulnak az Ifjúsági Garancia rendszer keretében, például a **fiatalok vállalkozóvá válását támogató program** vagy a **tapasztalatszerzést segítő gyakornoki program**. Az Ifjúsági Garancia rendszere mellett, mely a fiatal korosztályra fókuszál, Magyarország a 25 év feletti korcsoport által elérhető aktív munkaerő-piaci eszközöket is tovább erősíti, illetve fenntartja a munkanélküliek és inaktívok foglalkoztatásának előmozdítására. Egyrészt a források megnövelésére és a program meghosszabbítására került sor a jelenleg is (2015 őszéig) futó aktív munkaerő-piaci program esetében. Másrészt a 2014-20-as programozási időszakban indítandó aktív munkaerő-piaci program is előkészítés alatt áll. Utóbbi célja egyrészt a hátrányos helyzetű álláskereső nyílt munkaerőpiacra való belépésének segítése (személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó képzésekkel, szolgáltatásokkal és a foglalkoztatás költségeinek átmeneti támogatásával), másrészt az álláskeresőknak és a munkáltatóknak nyújtott szolgáltatások minőségének, hatékonyságának javítása. Az aktív

munkaerő-piaci programok hatékonyságának növelését támogatja az **álláskeresőök ügyfél-kategorizálási rendszere**, amelynek országos bevezetése és működtetése várhatóan 2016 januárjától kezdődik.

Jogszály-módosítás segíti elő továbbá a szociális szövetkezetek önfenntartó képességének erősítését. Mindezek mellett a leghátrányosabb helyzetű csoportok célzott felzárkóztatásához, munkaerő-piaci integrációjához járul hozzá a hajléktalanok közfoglalkoztatása többek között mentorszolgáltatással, életvezetési képzéssel és egészségügyi ellátással kiegészítve a foglalkoztatást. Az egész életen át tartó tanulásban való részvételt ösztönzi több, az előzőekben tárgyalt intézkedés képzési programeleme (hátrányos helyzetűek és közfoglalkoztatottak képzése, aktív munkaerő-piaci eszközök, ifjúsági programok), valamint a duális szakképzés kiterjesztése és a szakképzés reformja. A **Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR)** bevezetésével az egyes tanulmányi szintek bizonyítványokban is feltüntetésre kerülnek, aminek köszönhetően átláthatóbbá és átjárhatóbbá, valamint az európai sztenderdnek megfelelővé válik a hazai oktatási és képzési rendszer. Emellett 2015-ben új felnőttképzési programok indulnak a hátrányos helyzetű felnőtt lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése érdekében (20/a), amely készség alapvető munkaerő-piaci elvárásként jelentkezik, valamint **az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztéséért**, melynek célja a résztvevők legalább A1-A2-es szintű nyelvtudásának elérése. A képzési és tanulást ösztönző munkaerő-piaci intézkedések későbbi jobb megalapozását és célzását támogatja az **OECD Felnőttek Képesség- és Kompetenciamérésében való magyar részvétel**, mely a munkavállalók készségeinek munkavégzés alatti felhasználására fókuszál. A szakképzés reformjáról – a 6. sz. országos ajánlásnak megfelelően – az oktatási ajánlás végrehajtását célzó intézkedéseket bemutató fejezetben írunk részletesen. Az utóbbi években a segélyezési rendszerben bevezetett változtatások fő mozgatórugója az volt, hogy mindenki, aki foglalkoztatható, segély helyett munkából szerezze meg a megélhetéshez szükséges jövedelmet, a szegénységből való kiemelkedés elsődleges eszköze a munkavégzés legyen. Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

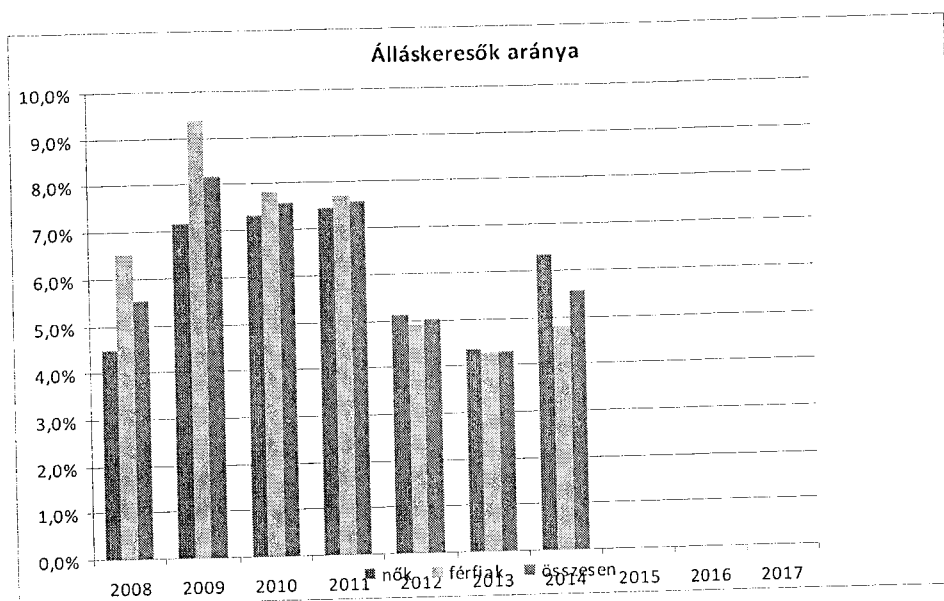
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya³

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1632	1672	3304	73	4,5%	109	6,5%	182	5,5%
2009	1621	1364	2985	116	7,2%	128	9,4%	244	8,2%
2010	1610	1469	3259	118	7,3%	129	7,8%	247	7,6%
2011	1637	1649	3286	122	7,5%	127	7,7%	249	7,6%
2012	1544	1573	3117	79	5,1%	77	4,9%	156	5,0%
2013	1541	1600	3141	67	4,3%	68	4,3%	135	4,3%
2014	1546	1609	3155	98	6,3%	77	4,8%	175	5,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH- Tstar

³ Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott álláskeresők számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben. Ld. a sablonhoz tartozó 3.2.1. sz. adattáblát.

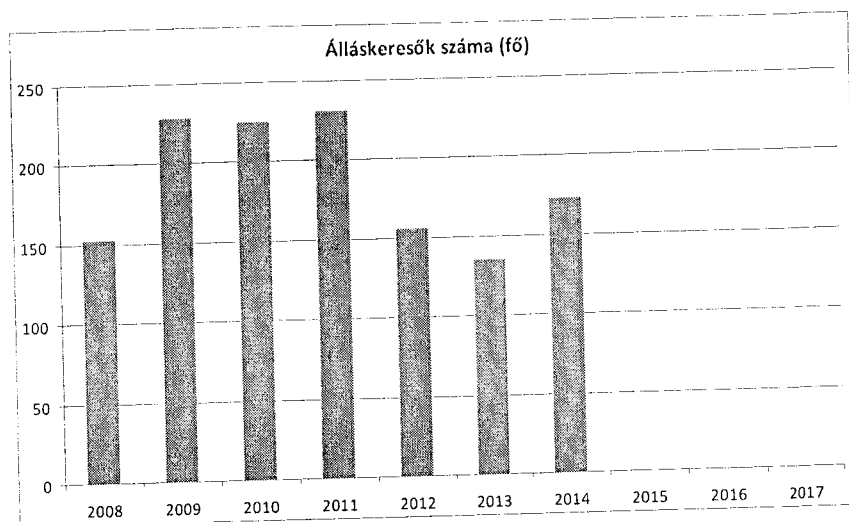

Az álláskeresők aránya 2011-től csökkent, 2014. évtől azonban növekvő tendenciát mutat.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	229	225	231	156	135	173
20 éves és fiatalabb	fő	4	7	2	10	6	7
	%	1,7%	3,1%	0,9%	6,4%	4,4%	4,0%
21-25 év	fő	33	43	38	24	16	30
	%	14,4%	19,1%	16,5%	15,4%	11,9%	17,3%
26-30 év	fő	35	35	22	21	16	9
	%	15,3%	9,8%	9,1%	10,3%	6,7%	9,8%
31-35 év	fő	34	34	27	16	13	21
	%	14,8%	15,1%	11,7%	10,3%	9,6%	12,1%
36-40 év	fő	25	22	36	24	23	23
	%	10,9%	9,8%	15,6%	15,4%	17,0%	13,3%
41-45 év	fő	34	32	39	22	12	18
	%	14,8%	14,2%	16,9%	14,1%	8,9%	10,4%
46-50 év	fő	28	24	27	14	24	23
	%	12,2%	10,7%	11,7%	9,0%	17,8%	13,3%
51-55 év	fő	28	29	26	15	18	14
	%	12,2	12,9%	11,3%	9,6%	13,3%	8,1%
56-60 év	fő	7	11	14	13	10	13
	%	3,1%	4,9%	6,1%	8,3%	7,4%	7,5%
61 év felett	fő	1	1	1	2	4	7
	%	0,4%	0,4%	0,4%	1,3%	3,0%	4,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Tstar

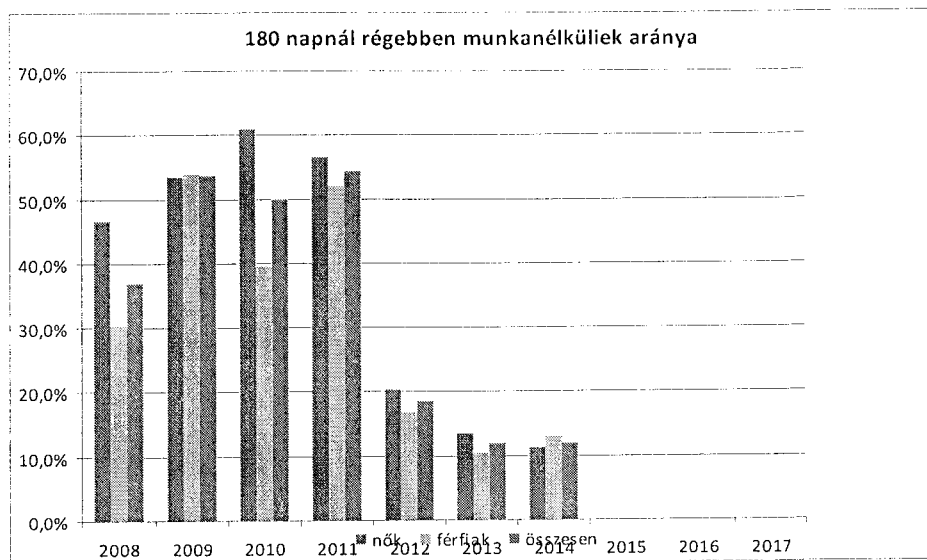

Az álláskeresők száma 2012-2013-as évben csökkenő, majd 2014. évtől növekvő tendenciát mutat.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	73	109	182	34	33	67	46,6%	30,3%	36,8%
2009	116	128	244	62	69	131	53,4%	53,9%	53,7%
2010	118	129	247	72	51	123	61,0%	39,5%	49,8%
2011	122	127	249	69	66	135	56,6%	52,0%	54,2%
2012	79	77	156	16	13	29	20,3%	16,9%	18,6%
2013	67	68	135	9	7	16	13,4%	10,3%	11,9%
2014	98	77	175	11	10	21	11,2%	13,0%	12,0%

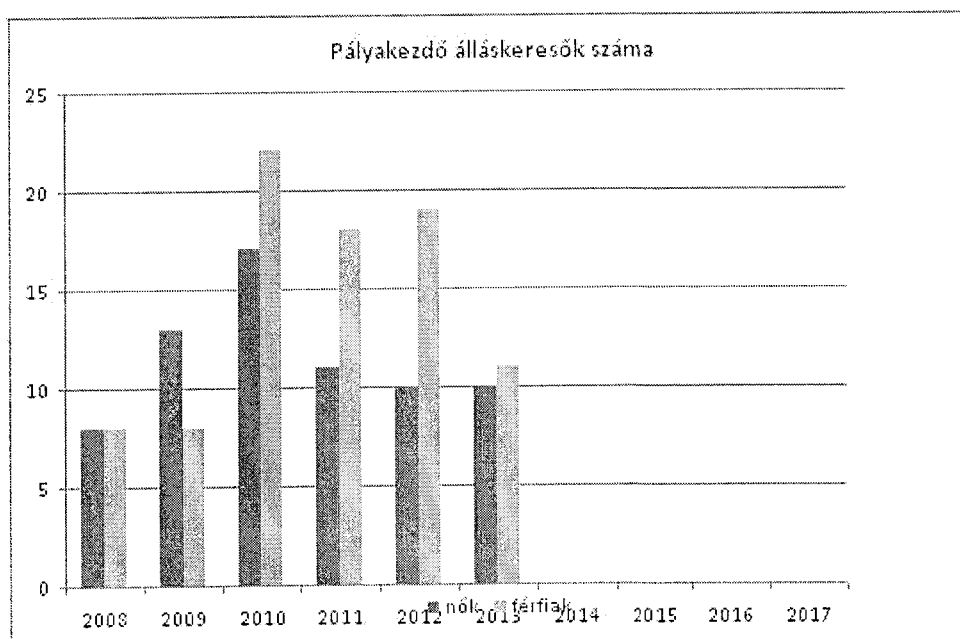
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	293	293	586	8	2,7%	8	2,7%	16	2,7%
2009	297	279	576	13	4,4%	8	2,9%	21	3,6%
2010	306	281	587	17	5,6%	22	7,8%	39	6,6%
2011	287	299	586	11	3,9%	18	6,0%	29	4,9%
2012	335	340	675	10	3,0%	19	5,6%	29	4,3%
2013	330	344	674	10	3,0%	11	3,2%	21	3,1%
2014	n,a	n,a.	n,a.	n,a	n,a.	n,a	n,a.	n,a	n,a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH-Tsar

b) alacsony iskolai végzettségűek⁴ foglalkoztatottsága

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Képzésbe való bekapcsolódás segítése:

2013 novemberétől – 2014. március közepéig 12 fő közfoglalkoztatott alapkompentencia fejlesztési programban vett részt. A leghátrányosabb helyzetű álláskeresőknél szervezett alapkompentencia –fejlesztés című képzés 5 tanegységből állt. Célja azoknak az elemi ismereteknek, készségeknek és szociális kompetenciáknak az elsajátíttatása/begyakoroltatása, melyek elengedhetetlenek a sikeres munkaerő-piaci re-integrációhoz, valamint alapfeltételei a szakképzésbe való bekapcsolódásnak. A képzés azoknak a leghátrányosabb helyzetű munkavállalóknak szerveződött, akik egyáltalán nem, vagy csak részben rendelkeznek az általános iskola elvégzéséhez szükséges alapkompentenciákkal és - készségekkel.

Digitális írástudás hiányosságainak csökkentése:

- Évente két alkalommal a Művelődési Házban megrendezésre kerül az *Ezüstnet* képzés, mely az idősek részére nyújt segítséget a számítógépek kezelésével kapcsolatban.
- A 2015-ös év folyamán szintén a Művelődési Ház szervezésében megrendezésre került: *Internet Fiesta* képzés, amely az ügyfélkapu és a hivatalos ügyek internetes intézésének segítségét tűzte ki célul.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	4092	2198	1894	3425	1746	1679	667	16,3 %	452	20,6 %	215	11,4%
2011	4031	2124	1907	3329	1761	1568	702	17,4 %	363	17,1 %	339	17,8%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

⁴ Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Flt. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

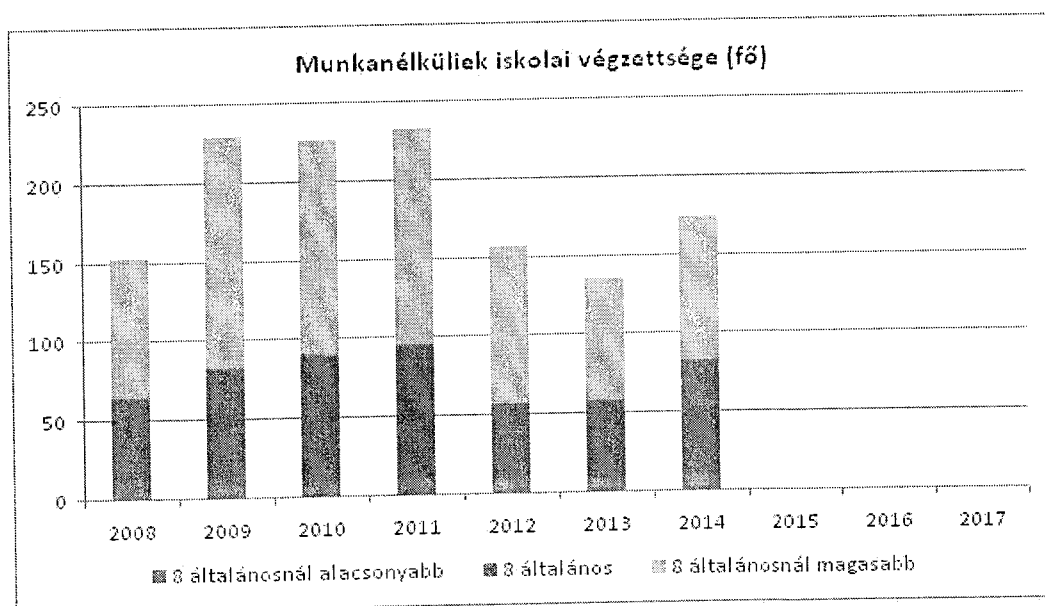
A két népszámlálás között eltelt 10 év alatt ki mértékben, de csökkent a 15 éves és annál idősebb lakosság száma. Az általános iskolást végzettek száma a 15 éves és afeletti lakosság körében szintén csökkent.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya nőtt az elmúlt 10 évben.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskereső száma összesen	A nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	152	3	2,0%	61	40,1%	88	57,9%
2009	229	8	3,5%	74	32,3%	147	64,2%
2010	225	8	3,6%	82	36,4%	135	60,0%
2011	232	10	3,9%	85	36,8%	137	51,9%
2012	156	8	5,1%	49	31,4%	99	63,5%
2013	135	8	5,9%	50	37,0%	77	57,0%
2014	173	9	5,2%	73	42,2%	91	52,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Tstar

A statisztikai adatok sajnos azt mutatják, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek körében a nyilvántartott álláskeresők száma magasabb, mint a 8 általánost elvégzettek száma.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	n.a.
2010	0	0	n.a.
2011	0	0	n.a.
2012	0	0	n.a.
2013	0	0	n.a.
2014	0	0	n.a.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	0,0%	0	0%	0	0,0%
2010	0	0	0,0%	0	0%	0	0,0%
2011	0	0	0,0%	0	0%	0	0,0%
2012	0	0	0,0%	0	0%	0	0,0%
2013	0	0	0,0%	0	0%	0	0,0%
2014	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%

A Kun László Gimnázium jogutódja a SZILTOP Oktatási Közhasznú Társaság által 1996-ban létrehozott iskolahálózatnak, amelynek szervezetében 1998. szeptember 1-én Budakalász

Gimnázium Szabadszállási Tagiskola néven alapított, esti munkarend szerinti gimnáziumi képzést folytató tagintézménynek.

Az 1998. szeptember 1-én létrehozott tagintézményt azzal a céllal alapították, hogy a Magyar Honvédség szabadszállási alakulatánál szolgálatot teljesítő – érettségivel nem rendelkező – hivatásos katonák érettségire történő felkészítéséhez és érettségi vizsgáztatásához szervezeti és személyi feltételeket biztosítsanak. A Tagiskola eredetileg 33 fő katona felkészítésére jött létre, azonban a Kht igazgatósága úgy döntött – a honvédség illetékes vezetőinek hozzájárulásával – hogy megnyitja az iskola kapuit Szabadszállás város és a környező települések továbbtanulni szándékozó lakosai számára is.

A lakossági igényt jól szemléltette, hogy nemcsak Szabadszálláson, hanem Bács-Kiskun megye számos településén – köztük Tompán is – felmerült az igény hasonló tagintézmények létrehozására. Ennek **eredményeképpen** az intézményhálózaton belül **Tompán** is létrejött egy ilyen tagintézmény, mely a 2002/2003-as tanévben meg is kezdte működését. Tompán a Szabó Dénes Általános Iskola adott otthont az esti tagozaton érettségit szerezni vágyók részére, melynek következtében:

- 2005/2006-os tanévben 50 fő,
- 2006/2007-os tanévben 15 fő,
- 2007/2008-as tanévben pedig 20 fő szerzett érettségi bizonyítványt.

c) közfoglalkoztatás

Magyarország 2014 során is erősítette a közfoglalkoztatás rendszerét, mivel a program jelentős szerepet tölt be a tartósan munkanélküliek foglalkoztathatóságának javításában, az inaktív népesség aktiválásában. A rendszer fenntartását indokolja, hogy a célcsoport tartós piaci foglalkoztathatósága a munkaerő-kereslet további növekedésével párhuzamosan látszik csak megvalósíthatónak. Az átmeneti jelleg a célcsoport sajátosságai miatt több éves időtávon érvényesíthető. A tartós állástalanságból kilépés több lépcsős, képzést és foglalkoztatást is alkalmazó támogatási folyamatként valósulhat meg, ennek eredményessége a települési és járási gazdasági-társadalmi hátrányok jellegén is múlik. E csoport foglalkoztatási aktivizálása más eszközökkel (mint a segélyezés) sem járt nagyobb hatékonysággal. A közfoglalkoztatás rendszere nem váltja fel a jóléti politikákat vagy az aktív munkaerő-piaci eszközöket, hanem az a célja, hogy átmenetet képezzen a segélyezésből a nyílt munkaerőpiacra, emellett jelentős szociális felzárkóztató szerepe is van. E céloknak megfelelően nő a közfoglalkoztatás finanszírozási kerete (2015-ben 270 milliárd forint) és a résztvevők száma (2015-ben 213 ezer főre). Az éves átlagos létszám így 178 ezer fő volt 2014-ben, miközben a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedők aránya is nőtt az első félévben (13,8%-ra). Az ország specifikus ajánlásnak megfelelően a közfoglalkoztatás aktiváló elemeit is tovább erősíti a Kormány. Ennek

keretében a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű alacsony iskolai végzettségűek, szakképesítéssel nem vagy elavult szakképesítéssel rendelkezők, illetve kiemelten a közfoglalkoztatottak számára képzési lehetőségek, továbbá a közfoglalkoztatásból való kivezetést elősegítő személyes szolgáltatások nyújtására kerül sor. A 2014 végén indult képzési programokban a képzések szerkezetében jelentős elmozdulás történt az alapvető készségek és kompetenciafejlesztés felől a szakmai végzettséget nyújtó képzettségek felé (az OKJ képzések aránya 62%, a 2013/2014 évi programokra jellemző 22% után). A folyamatban lévő 2014/15-ös téli, és a korábbi évek képzési programjai keretében 2015. március 15-ig 162 756 fő közfoglalkoztatott bevonása valósult meg, emellett a 2014-20-as programozási időszakban új képzési programok indítására kerül sor. A Kormány várhatóan már 2015 végén elindítja az alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak új szakképzési, valamint alapkompenciákat fejlesztő, felzárkóztató képzési programjait. A közfoglalkoztatás célzottságát javítja 2015 közepétől a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők nagyobb arányú bevonása a **közfoglalkoztatási programokba**, amely intézkedés kapcsolódik a segélyezési rendszer átalakításához). A munkaerő-piaci re-integrációval a legrászorultabb, inaktív réteg rendszeres munkajövedelemhez jut, aktivitásuk nő. További intézkedések segítik elő a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való átmenetet: az ajánlásnak megfelelően a képzések és a szolgáltatások fejlesztése erősíti a közfoglalkoztatás aktiváló erejét (15/c). A közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való kivezetést és a közvetíthetőség feltételeinek javítását elősegítő jogszabályváltozások értelmében ezen túl a közfoglalkoztatási jogviszonyban álló **(1) köteles elfogadni a felajánlott elsődleges munkaerő- piaci munkahelyet,**

(2) mentesül a munkavégzési kötelezettség alól az állásinterjú idejére, továbbá

(3) a 25 év alattiak esetében a közfoglalkoztatás nem minősül megfelelő állásajánlatnak (lásd Ifjúsági Garancia). Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	27	n.a.	2	n.a.
2011	27	n.a.	4	n.a.
2012	96	n.a.	6	n.a.
2013	224	n.a.	9	n.a.
2014	223	n.a.	6	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

A foglalkoztatás szervezését a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Irodája látta el. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a Hivatal munkaügyi-pénzügyi irodája végezte. A dolgozók szakmai irányításával Tompa Város Önkormányzatához tartozó Karbantartó Műhelyben kijelölt munkairányítók foglalkoztak. Az elmúlt években intézményünk vállalta a tartós munkanélküliek foglalkoztatását.

2013. évben Önkormányzatunknál a közfoglalkoztatottak száma összesen: 224 fő volt, akik két hónaptól egészen tíz hónapig tartó programokban is részt vehettek. Programjaink a teljesség igénye nélkül: illegális hulladéklerakók felszámolása, közúthálózat javítása, mezőgazdasági program, hosszú időtartamú közfoglalkoztatás, bio- és megújuló energiafelhasználás, téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás, belvízvédelmi program, kistérségi plusz program, téli átmeneti foglalkoztatás.

A programok során a közfoglalkoztatottak feladata volt többek között: parkgondozás, ebédhordás, házi segítségnyújtás, önkormányzati intézmények előtti takarítás, csapadékvíz elvezető árkok kialakítása, intézményi takarítás (Művelődési Ház, Általános Iskola), levélhordás, kézbesítés, síktalanítás, rőzse és gallygyűjtés, aprítékolás, szociális bérlakosok felújítása, csatornatakarítás, útpadkázás, idősek, valamint a rászoruló emberek számára favágás, közterület tisztasági feladatok, szemétygyűjtés, stb.

A 2013-as évben lehetőség nyílt a közfoglalkoztatás keretén belül képzések elvégzésére. Tompa Város Önkormányzatánál foglalkoztatott közfoglalkoztatottak az alábbi képzéseken vettek részt: motorfűrészes kezelő, alapkompentencia képzés, segédmezőgazdász (növénytermesztése és tartósítás), betanított parkgondozó.

A belvízvédelmi programunk keretén belül egy aprítékoló gépet sikerült beszerezni. A bio- és megújuló energiafelhasználási programunk keretén belül pedig lehetőségünk nyílt egy nagy teljesítményű biomassza kazán vásárlására, amely a Polgármesteri Hivatalban lett elhelyezve, mellyel a Hivatal fűtési költségeinek megtakarítását sikerült elérnünk.

2014. évben Önkormányzatunknál közfoglalkoztatottak létszáma összesen: 223 fő volt, akik szintén rövidebb, illetve hosszabb ideig tartó programokban is részt tudtak venni. Programjaink: mezőgazdasági program, hosszú időtartamú közfoglalkoztatás, téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás, téli közfoglalkoztatás.

A programok során a közfoglalkoztatottak feladata volt többek között: parkgondozás, ebédhordás, házi segítségnyújtás, önkormányzati intézmények előtti takarítás, intézményi takarítás (Művelődési Ház, Általános Iskola), levélhordás, kézbesítés, síktalanítás, rőzse és gallygyűjtés, aprítékolás, idősek, valamint a rászoruló emberek számára favágás, közterület tisztasági feladatok, stb.

Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás keretén belül energiafűz telepítésre is lehetőségünk nyílt, melyet a későbbiekben (várhatóan 2 éven belül) a 2013-as évben vásárolt biomassza kazánnal való fűtéshez tudunk majd hasznosítani az aprítékolást követően.

A téli közfoglalkoztatás keretén belül lehetőség nyílt újra képzésen való részvételre, mely során 15 fő szerzett településkarbantartó, 1 fő pedig konyhai kisegítő végzettséget. A 2014-es évben lehetőségünk nyílt továbbá diákok foglalkoztatására is, melynek következtében napi 6 órában, 5 fő diák tudott a nyári szünidőben elhelyezkedni Önkormányzatunknál, ezzel betekintést nyerhettek a munka világába.

c) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.1.– A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

Budapest 173 km távolságra van Tompától.

Bács-Kiskun megye megyeszékhelye Kecskemét, mely 87 km-re található. A lakosság egy része ingázik, leginkább Kiskunhalasra, vagy a környező településekre jár tanulni, dolgozni. Kerékpár úthálózat még nem kiépített.

Kiskunhalas a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskunhalasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket. A munkaügyi központnál minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltségen a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

Középtávon a Tompa Város Önkormányzat által megalapított Tompai Városfejlesztési Kft. célja, a település foglalkoztatottsági helyzetének javítása.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A **segélyezési rendszer átalakítása** során egységessé válik a szétaprózódott szociális segélyezési rendszer. **2015. március 1-jétől az átalakítást követően az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai és a felelősségi körök egyértelműen elválnak**, a segélyezési rendszer átláthatóbbá válik, amely így megfelelőbben reagál a helyi, térségi problémákra, valamint jobb lefedettséget biztosít a helyben lakó rászorultak számára. Az állami felelősségi körben kötelezően biztosítandó ellátások szabályait továbbra is a szociális törvény tartalmazza. Ezen ellátások megállapítása és folyósítása egységesen járási hatáskörbe kerül, finanszírozásuk teljes mértékben a központi költségvetésből történik. A kötelezően biztosítandó ellátások járási szintre emelésével elősegíthető az **országosan egységes jogalkalmazási és segélyezési gyakorlat**. Az önkormányzatok által biztosítandó ellátások jogosultsági feltételeit, összegét az önkormányzatok állapítják meg, ezáltal az önkormányzatok lehetősége nő a helyi közösség szociális biztonságának erősítésére, a szociális segélyek megfelelő biztosítására. Az ellátások finanszírozását az önkormányzatok elsősorban saját adóbevételeikből teremthetik meg, emellett a központi költségvetés továbbra is támogatja az alacsony adóerő-képességű települések szociális feladatainak ellátását. A finanszírozási rendszer kiemelten támogatja a forráshiányban szenvedő településeket azáltal, hogy a központi forrást közöttük az adóerő-képességük szerint sávosan osztja el, több forrást biztosítva az alacsony adóerő-képességű önkormányzatok számára. Azoknak az önkormányzatoknak, amelyek a rászorulókat ellátását az adóerő-képesség alapján biztosított forrás felhasználásával sem tudják megfelelően biztosítani, pályázati úton lehetőségük lesz rendkívüli támogatást igényelni. Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

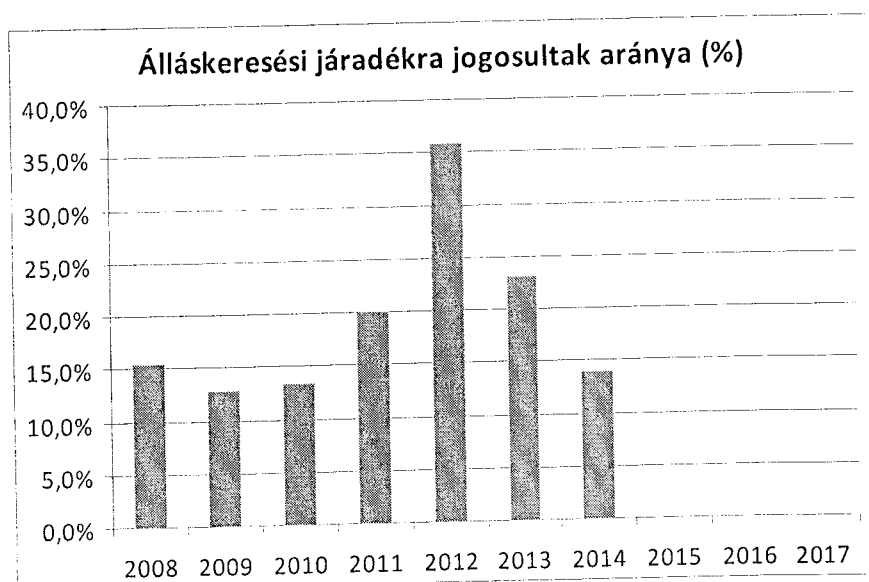
év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	3304	22	0,7%
2009	2905	23	0,8%
2010	3259	20	0,6%
2011	3206	5	0,2%
2012	3117	5	0,2%
2013	3141	0	0,0%
2014	3155	1	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskereső száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	182	28	15,4%
2009	360	46	12,8%
2010	247	33	13,4%
2011	249	50	20,1%
2012	156	56	35,9%
2013	135	31	23,0%
2014	173	24	13,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	66	1,99	59	3,089	0	0
2009	63	2,16	95	2,568	0	0
2010	104	3,19	105	2,352	0	0
2011	16	0,49	115	2,165	0	1
2012	12	0,38	97	2,247	0	0
2013	25	0,79	100	n.a.	1	0
2014	27	0,85	106	n.a.	0	1

Forrás: Önkormányzati adat

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület is beépítette a módosított rendeletébe.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak két évente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakás-állomány (db)	bérlakás állomány (db)	szociális lakás-állomány (db)	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma

2008	2081	0	20	0	4	0	0	0
2009	2081	0	20	0	4	0	0	0
2010	2083	0	20	0	4	0	0	0
2011	2083	0	20	0	4	0	0	0
2012	2083	0	20	0	4	0	0	0
2013	2083	0	22	0	5	0	0	0
2014	2083	0	22	0	7	0	0	0
2015	2083	0	22	0	7	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Megyei jellemzők (KSH, 2011):

A megye lakásállománya 1949-2011 között több mint másfélszeresére nőtt. Az elmúlt évtizedben a lakásállományon belül a nem lakott lakások száma valamivel nagyobb mértékben emelkedett, mint a lakott lakásoké.

Bács-Kiskun megyében található az ország lakásállományának 5,4 százaléka, csaknem 239,2 ezer lakás és lakott üdülő.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁵

a) bérlakás-állomány

A 2011-es népszámlálás adatai szerint Bács-Kiskun megye csaknem 3,7 ezer önkormányzati bérlakásának jelentős része, valamivel több, mint 41 százaléka, 2001-hez hasonlóan továbbra is Kecskemétre koncentrálódott, közel egy-egy tizede pedig Kiskunhalason és Kiskunfélegyházán található, hányaduk mindhárom városban meghaladta a megyei átlagot.

Önkormányzatunk összesen 22 önkormányzati bérlakással rendelkezik, melyből 7 darab szociális lakás.

Tompa Város Önkormányzati Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletére vonatkozó egyes szabályokról szóló 1/1994.(I.28.) számú rendeletének tárgyi hatálya kiterjed az önkormányzat tulajdonában lévő valamennyi lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre.

Az önkormányzati lakás:

a) szociális helyzet alapján,

⁵ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

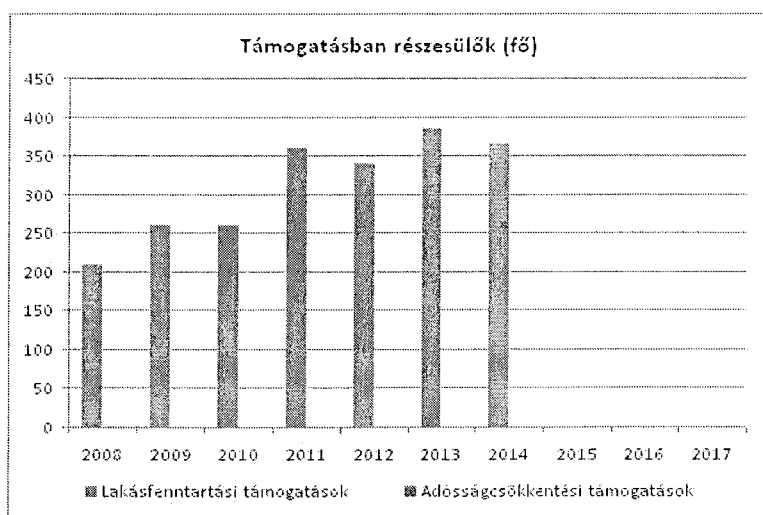
- b) közérdekű feladat ellátása alapján,
- c) bérelő kijelölés és kiválasztás alapján adható bérbe.

Az önkormányzati lakáshoz jutás kérelem formájában történik, a Tompa Város Képviselő-testülete bírálja el a beérkezett igényeket helyi rendeletünk alapján, amely a pályázatok lehető legobjektívebb elbírálását segíti elő.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	209	0
2009	259	0
2010	259	0
2011	359	0
2012	339	0
2013	385	0
2014	365	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szociális veszélyek

Bács-Kiskun megyében a népesség 2,3 százalékát kitevő, mintegy 11.800 személy a közösségi elhelyezést nyújtó intézmények (intézeti háztartások) lakója, vagy hajléktalan volt 2011-ben, számuk 17 százalékkal kevesebb a 2001. évinél.

Településünkön szegregált körzetek nincsenek.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a települési támogatás. Ezt a támogatási formát és a rendkívüli települési támogatást kiegészítő pénzbeli formában nyújtjuk. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék.

Tompa Város Önkormányzat Képviselő-testületének a lakáshoz jutás helyi támogatásának szabályairól szóló 9/2015.(III.27.) önkormányzati rendeletének célja, hogy elősegítse a fiatal házaspárokat, többgyermekes házaspárokat és gyermeküket egyedül nevelőket első lakáshoz jutását, lakhatási problémájuk megoldását és ezáltal csökkenjen a város közigazgatási területén az üresen álló vagy megüresedő lakások száma, a komfort nélküli lakások száma. Az önkormányzat a célok érdekében elkülönített pénzalapot hozott létre.

A rendeletben foglalt feltételek alapján, helyi támogatás vehető igénybe melyet az önkormányzat kamatmentes kölcsön formájában nyújt a fiatalpáros, gyermeküket egyedül nevelő valamint a többgyermekes házaspárokat támogatást igénylő részére.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön telepek, szegregátumok nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügy területén a Kormány kiemelt célja az állampolgárok egészségi állapotának javítása, az egészségben eltöltött évek növelése, a területi egészség-egyenlőtlenségek csökkentése, valamint az egészségügy működési hatékonyságának és a **megfelelő hozzáférés lehetőségének javítása**. Az Eurostat adatai alapján 2004. és 2012. között nőtt a születéskor várható élettartam. A lakosság egészségi állapotának javítása érdekében több, nemzetközi szinten is elismert kormányzati intézkedés született. A fontosabbak között említhetjük a **népegészségügyi termékadó bevezetését**, a **nemdohányzók védelméről szóló törvény** szigorítását, az élelmiszerekben lévő **transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségét**, valamint a **közétkeztetésre vonatkozó szigorúbb táplálkozás-egészségügyi előírásokat érintő szabályozást**. A Kormány elkötelezett az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi fókuszú átalakításában. Az egészségügyi alapellátási rendszer új alapokra helyezése jelenleg folyamatban van. Cél egyrészt **vonzóvá tenni az orvosok számára a háziorvosi pályát**, másrészt megerősíteni ezen ellátási formát oly módon, hogy az alapellátási kompetencia keretein belül a háziorvosok minél szélesebb körben képesek legyenek ellátást

nyújtani a betegek számára, tehermentesítve ez által a járó- és fekvőbeteg ellátást. A háziorvosi alapellátás területi egyenlőtlenségeinek csökkentése céljából a **leghátrányosabb helyzetű kistérségek településeire kiterjedő ellátási** kötelezettséggel működő háziorvosi szolgálatokat már jelenleg is 50 %-kal magasabb fix összegű díjazás illeti meg, illetve az ún. **Praxis programok**, a praxisváltás program, valamint a háziorvosok számára nyújtott letelepedési támogatás eredményeként számottevően javult az addig betöltetlen praxisokban az ellátás. A háziorvosi alapellátást és a „kapuőr” funkciót számos intézkedés segíti, így a **teljesítmény alapú finanszírozás bevezetése**, a prevenció erősítését célzó egészségfejlesztő irodák (EFI) létrehozása. 2013 ősze óta 61 **egészségfejlesztési iroda** jött létre (ebből 20 a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, és 41 olyan régiókban, ahol az egy főre jutó GDP kevesebb az EU-25 átlagának 75%-ánál). A hatékonyság növelése folyamatosan jelen lévő, kiemelt prioritása az egészségpolitikának, ami az ellátórendszer strukturális átalakításában és a gyógyszerügy területén (**generikus árverseny támogatása, hatóanyag felírás meghatározott körben**) egyaránt érvényesül. A járó beteg szakellátás folyó finanszírozási arányához képest több fejlesztési forráshoz jutott, valamint hangsúlyosabban jelennek meg az intézményrendszer egészét érintő hatékonyságjavító fejlesztések, melyeknek hatása a beruházások (**egészségpólusok és onkológiai centrumok fejlesztése, intézményi funkcióváltások, párhuzamos kapacitások megszüntetése, korszerű diagnosztika fejlesztése**) befejezését követően lesz érzékelhető. Az egészségügyi szakellátás finanszírozási rendszerének átalakítása jelenleg folyik. Ennek célja egy fenntartható, költségvetési egyensúlyi állapotot tükröző, jól működő intézményrendszer. **Az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő hozzáférést gátló „hálapénz” gyakorlatának felszámolásában is fontos mérföldkönek számítanak ezek az intézkedések.** Forrás: Egészségügyi Ágazati Stratégia

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

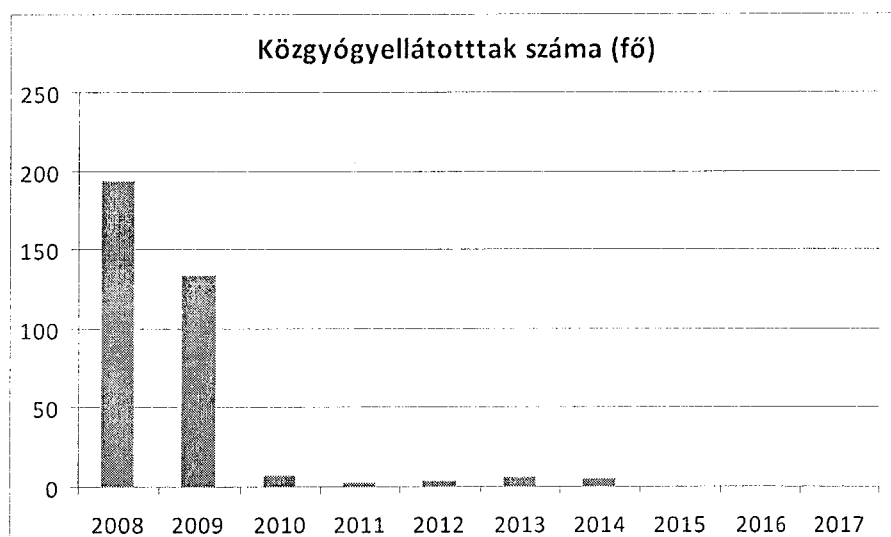
év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	3	2	1
2009	3	2	1
2010	3	2	1
2011	3	2	1
2012	3	2	1
2013	3	2	1
2014	3	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	193
2009	134
2010	7
2011	2
2012	4
2013	6
2014	5

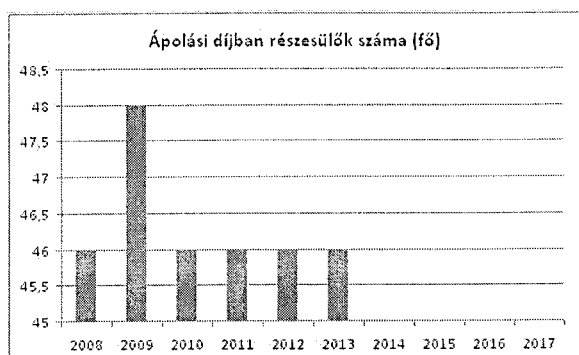
Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	46
2009	48
2010	46
2011	46
2012	46
2013	46
2014	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások a népesség közel negyedét érinti. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. Az egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladásos állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

A lakosság az alap egészségügyi és szociális közszolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás.

Az ügyeleti ellátás szintén biztosított városunkban. A szakellátások Kiskunhalason biztosítottak.

A védőnő a házi gyermekorvossal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységükkel a település egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

Az iskola-egészségügyi feladatellátást a gyermekorvos és a védőnők közösen végzik.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az intézményben a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteltben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított,

amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A Halasi Többcélú Kistérségi Társulás városunkban kihelyezett szolgáltató központja a Napsugár Gondozási Központ, és az Öregek Nappali Ellátását nyújtó intézménye.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított (helyben, illetve Kiskunhalason). A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az oktatási intézménnyel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Megvalósult programok az egészségügyi állapot javítása érdekében:

Tompán elérhetővé vált a védőnői méhnyakszűrés. A térítésmentes népegészségügyi szolgáltatást nem csak meghívólevéllel rendelkező (25-65 év közötti) nők vehetik igénybe. A szűrésre a védőnővel egyeztetett időpontban, lakóhelyükön kerül sor, így megspórolhatják a szakrendelőbe utazást és a várakozást. Erre kínál lehetőséget egy európai uniós projekt (TÁMOP-6.1.3/A), amit az Országos Tisztifőorvosi Hivatal koordinál. Célja a védőnői méhnyakszűrés országos kiterjesztése, illetve, hogy javítsa a méhnyakszűrés elérhetőségét és hozzáférhetőségét az érintett nők számára.

Évente többször látásvizsgálatnak ad helyet a Művelődési Ház. A látásteszt célja, hogy segítsen eldönteni, hogy igényel-e korrekciót a vizsgált személy látása, megállapításra kerül, hogy változott-e a látásélessége az idő folyamán. A látásvizsgálaton bárki részt vehet helyben, ez által nem kell elutaznia egy másik településre.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Helyben nem biztosított a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés. A fejlesztő ellátásokhoz való hozzáférés elérhetőségét a támogató szolgálat biztosítja az arra rászoruló sérült gyerekek, felnőttek részére.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, és az idősek klubjában megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Gyermekeztetés (óvodai, iskolai)

2014. évben az **óvodában** napi átlagban **112 fő** étkezett.

Az óvodások közül **55** gyermek kapta az étkezést térítés nélkül, tekintettel arra, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak.

11 gyermek részesült 50%-os térítési díjkedvezményben annak okán, hogy a családban 3 vagy attól több kiskorú nevelkedik.

Kedvezményben nem részesülő gyermekek száma **46**. A gyermekek valamennyivel több, mint fele kap valamilyen arányú támogatást.

Az általános iskolában összesen **197** gyermek részesült 2014. évben étkeztetésben.

Ebből

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő térítésmentesen étkező gyermekek száma: **102 fő**, ez a létszám 2013. évihez képest csökkenést mutat (**2013-ban 113 fő** ingyenes étkezőnk volt.).
- 3 vagy több kiskorút nevelő családok azon gyermekei, akik nem részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben **23 főt** tesznek ki. Ők 50% térítési díjkedvezményt kaptak.
- Ugyancsak 50% kedvezményt kaptak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő tartós beteg gyerekek. Az ő számuk évente 1-1 fő körül mozog.

A fentiekből látható, hogy mindössze 72 gyermek nem részesül térítési díj kedvezményben, ez az összes étkezők 37%-a.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az Önkormányzat sporttelep és sportcsarnok biztosításával látja el e feladatot. 2015. május 30-án átadásra került a műfüves futballpálya is. Az általános iskola tornatermei megfelelően szolgálják a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások), valamint 1 sportegyesület, 3 szakosztálya várja az érdeklődőket. Tompán jelenleg az alábbi szakosztályok érhetőek el:

- Labdarúgás
- Kézilabda
- Cselgáncs

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A nyilvánosság által mindenki számára biztosított.

Településünkön a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás és Szolgáltató Központ látja el a személyes gondoskodást nyújtó szociális feladatokat. A szakmai munka hatékonyságának, minőségének egyik záloga az intézményen belüli- és a külső szakemberekkel történő aktív esetmegbeszélő csoportok működtetése, valamint a szupervíziós lehetőség biztosítása.

A Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Tompára kihelyezett Intézménye 6 szakfeladatot lát el, melyek csoportosíthatóak aszerint, hogy szociális törvény (házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, idősok nappali ellátása, támogató szolgáltatás, családsegítés) illetve a gyermekvédelmi törvény (gyermekjóléti szolgáltatás) hatálya alá tartoznak-e.

1. Családsegítő Szolgálat

2. Támogató szolgáltatás
3. Házi segítségnyújtás
4. Nappali ellátás
5. Gyermekjóléti szolgálat
6. Idősek Otthona

Családsegítő Szolgálat

A Családsegítő Szolgálat figyelemmel kíséri a lakosság:

- Demográfiai, szociális és mentálhigiénés helyzetét,
- Feltárja a nagy számban előforduló, az egyén és a család életében jelentkező problémák okait és jelzi azokat az illetékes hatóság vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé,
- Tájékoztatást ad a szociális, családtámogatási és a társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról,
- Szociális, életvezetési tanácsadást nyújt,
- Meghallgatja az egyén, a család panaszát és lehetőség szerint intézkedik annak orvoslása érdekében,
- Családgondozással elősegíti a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását.

A családgondozás célja: a családok kapcsolatkézségének javítása, az életvezetési képességének megőrzése. A szolgáltatás legtöbb esetben önkéntesen történik, kötelező együttműködés a rendszeres szociális segélyben részesülők esetében volt.

Pályázatok, ügyintézés: Az elmúlt évben több pályázat készült a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál a villanyszámla tartozás rendezésére. Jogi tanácsadás, pszichológiai tanácsadás.

Együttműködés: A Családsegítő Szolgálat együttműködik karitatív szervezetekkel, a háziorvosokkal, a védőnőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a tanyagondnoki szolgálattal, az iskolával, a Nagycsaládosok Egyesületével, valamint a Polgármesteri Hivatallal is.

Adományok: Az elmúlt évben felajánlásokból tartós élelmiszer csomagot kaptak, melyet karácsony előtt 20 rászoruló családnak osztottak ki. Év közben napos kacsákat kaptak, melyek kiosztását a Nagycsaládosok Egyesületével közösen végezték.

Támogató Szolgáltatás

A szolgáltatás a fogyatékos személyek szükségleteinek felmérésére és kielégítésére épül, a fogyatékoság típusának és súlyosságának ismeretében az önrendelkezési jog, a választás szabadságán és az autonómia elvén alapul.

Alappillérei:

- Személyi segítő szolgálat,
- Szállító szolgáltatás,
- Információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés.

Ezek a következő segítségnyújtási formákat jelentik:

- Lakókörnyezeten belül és azon kívül az önálló életvitel segítése,
- Gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás és használata segítése,
- Közösségi, kulturális és szabadidős programokban való egyenjogú részvétel elősegítése,
- Állapotjavító és megőrző szolgáltatás közvetítése,

- A fogyatékkal élő személyek általános egészségügyi, oktatási, szociális ellátásokhoz való hozzájutás elősegítése,
- Jelnyelvi tolmácsolásszolgálat elérésének segítése,
- A fogyatékos személy életkorát, lakókörnyezetét és a meglévő egészségi állapotot a legteljesebb mértékben figyelembe vevő együttműködés az igénybevevővel és családjával,
- A fogyatékos személy kapcsolatképességének javítása, segítség a kapcsolathálózat bővítésében és megőrzésében.

Összefoglalva:

Minden olyan szükséglet kielégítését végzi a szolgálat, mely a fogyatékos személyek önálló életvitelének javítását, társadalmi integrációját, az egyenrangú részvétel lehetőségét segíti a személyes gondoskodás keretében.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtást a megfelelő gondozási szükséglettel rendelkező – elsősorban idős - személyeknek kell biztosítani saját lakókörnyezetükben, akiknek az önálló életvitelük fenntartása érdekében szükséges az ellátás.

Alapvető gondozási-, ápolási feladatokat, higiéniai körülmények megtartását, veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzését célzó szolgáltatás.

Gondozó száma: 2 fő teljes munkaidőben, továbbá 1 fő részmunkaidőben látja el a feladatokat. Az ellátottak száma megközelítőleg 20 fő.

Nappali ellátás

Az idősek nappali ellátását Tompán a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központja működteti.

Az idősek nappali ellátása a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások körébe tartozik. Korábban ezt az ellátást öregek napközi otthonának is nevezték, rövidítve ÖNO.

A szolgáltatás feladata a saját otthonukban élő, idős koruk miatt mentális és szociális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására képes vagy részben képes személyek részére biztosít napközbeni tartózkodást.

A szolgáltatás célja a hasznos és tartalmas időtöltés biztosítása, az aktivitás megtartása, képességek és készségek szinten tartása, társas kapcsolatok ápolásának elősegítése az egyéni és társadalmi hasznosság érzésének megtartása érdekében.

Az intézmény szolgáltatásai:

- szabadidős programok szervezése (ünnepek közös megtartása, helyi kiállítások meglátogatása, kártya- és társasjátékok, TV, rádió, újságok, kézműves foglalkozás, stb.)
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése (vérnyomás, vércukor, testsúly ellenőrzés, probléma esetén a háziorvoshoz irányítják az ellátottat)
- hivatalos ügyek intézésének segítése (polgármesteri hivatal, családsegítő szolgálat, okmányiroda, posta)
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése (rendszeres mozgás, séta, kertészkedés, szobakerékpározás lehetősége, tisztálkodás önállóan vagy segítséggel)
- speciális önszervező csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése (nyugdíjas klub, énekkar, Mozgáskorlátozottak Egyesülete)

- szociális alapszolgáltatáshoz és szakellátáshoz való hozzájutás segítése (házi gondozás, étkeztetés, bentlakásos ellátás kezdeményezése).

A külterületen élőket és a mozgáskorlátozott személyeket a tanyagondnokok beszállítják az intézménybe, és délutánonként az otthonukba viszik őket.

Gyermekjóléti Szolgálat

Az összes feladat egyike sem könnyű terület, legnehezebben teljesíthető talán a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermek érdeke felette áll minden egyéb érdeknek. Az aktuális helyzeteket gyorsan, felelősségteljesen kell felmérni és a szükséges intézkedést megtenni.

Az Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa minden évben sok munkát fektet a gyermekek nevelésbe vételét meghozó döntési folyamatok átvilágítására, elemzésére. Melyek azok a változók, melyek súlyosan veszélyeztetnek, hogyan lehet mérlegelni, mikortól valószínűsíthető, hogy a család nem tölti be funkcióját, illetve nem látja el a struktúrája adta feladatot: a reprodukción kívül nem biztosítja a gyermekek testi-, lelki-, értelmi- és érzelmi fejlődését – vagy csak rész funkciókat lát el.

Nem pusztán szakmailag, de emberileg, érzelmileg is hatalmas terhet jelent az ügyintéző számára, aki továbbra is kapcsolatban fog maradni a családdal, és bizonyos mértékig a kiemelt gyermekkel. Egy ilyen döntést konzultációk sora, belső- és külső esetmegbeszélők és a szupervízió történő áttárgyalás előz meg.

A rezponzív társadalmi környezet kialakítását továbbra sem lehet befejezettnek tekinteni, folyamatosan törekednek a fejlesztésére. Hiszen egy veszélyeztetett gyermeknél sem lehet a tünetek mögé látni egyértelműen, szükség van a környezettől, nem pusztán a szakemberektől jövő jelzésekre, amelyek szélesebb látókört, nagyobb rálátást eredményeznek.

	Gyermek	Család
Alapellátás	19	13
Védelembe vétel	12	7
Utógondozott	0	0
Ideiglenes hatályú elhelyezés	3	1
Átmeneti nevelt	17	8
Összesen	51	29

Önkormányzati adat

Az elmúlt évben 7 gyermek esetében került sor védelembe vételre. Gyermek családból való kiemelésére nem került sor.

A tavalyi évben az alábbi csoportokhoz tartozó problémák jelentkeztek:

- válás, családi konfliktus miatti beavatkozás
- Lakáskörülmények, szülők életmódja
- Gyermek magatartása, iskolai mulasztás
- Elhanyagolás

Az iskolai mulasztás az elmúlt évben jelentősen csökkent.

Sajnos vannak olyan családok, ahol ez az intézkedés nem vezetett eredményre ez abszolút a szülők hozzáállásának köszönhető, akik egyáltalán nem tartják fontosnak, hogy gyermekük az elvárható iskolai végzettséggel rendelkezzen. Szerencsére ilyen gondolkodású családból nem sok van.

- Nevelésbe vett gyermekek esetében a helyzet változatlan. Jelenleg nincs olyan gyerek, aki hazagondozható lenne. A gyermekek jórészt nevelőszülőknél nevelkednek. Egy gyermek van lakás otthonban.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működésével kapcsolatban elmondható, hogy jól működött. A jelzőrendszeri tagokkal szinte napi kapcsolatban van a családgondozó. Már a telefonos megkeresést követően felkeresi a családot.

Idősek Otthona

A szolgáltatás célja, hogy az Intézmény a szociális törvény alapján az Időskorúak Otthona ellátására jogosult személyeknek ellátást biztosítson, az ellátás során tiszteletben tartsa az ellátottak alkotmányos jogait, különösen az élethez, az emberi méltósághoz, a testi épséghez, a testi és lelki egészséghez való jogot.

Az Intézmény ellátottjai a szociális törvényben meghatározottak szerint:

- azok a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, valamint
- azok a 18. életévüket betöltött személyek, akik betegségük miatt nem tudnak önmagukról gondoskodni.

Az Idősek Otthonának feladatai:

- a lakhatásról való gondoskodás 24 órás felügyelet mellett,
- ápolási, gondozási feladatok ellátása,
- napi háromszori étkezés biztosítása,
- ruházattal és textíliával való ellátás,
- a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátás biztosítása,
- mentálhigiénés ellátás biztosítása,
- a hivatalos ügyekben való segítségnyújtás,
- a lakók ruházatának, textíliájának mosása, vasalása, javítása,
- szükség esetén szervezi a foglalkoztatást és ellátja a rehabilitációs és habilitációs feladatokat.

A feladatellátás tartalma, formái:

A feladatellátás keretében biztosítani kell az ellátott szükségleteihez, állapotához igazodó ápolási, gondozási feladatok, tevékenységek ellátását.

Az ápolási, gondozási feladatok között el kell látni a következő tevékenységeket:

- gyógyszer átadás, beadás,
- orvos utasítására injekció beadás,
- sebellátás, felfekvések kezelése,
- fürdetés, mosdatás,
- tisztába tevés, ágytálazás,
- öltöztetés,

- az ellátottak mozgatása, emelése,
- decubitus megelőzés,
- az ellátottak tornáztatása, mobilizálása - különösen a fekvő betegeknel,
- kéz- és lábápolás,
- a szennyes ruha és ágynemű gyűjtése,
- tiszta ruha kiadása.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt panasz soha nem érkezett.

Önkormányzati intézmények, ahol jelenleg nem kiépített az akadálymentesítés: Polgármesteri Hivatal.

A többi intézmény esetében az akadálymentesítés megtörtént.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Kiemelten kell megemlíteni a Nagycsaládosok Tompai Egyesület munkásságát.

A Nagycsaládosok Tompai Egyesülete 1999-ben alakult azzal a céllal, hogy a tompai nagycsaládok speciális érdekeit képviselje. A Nagycsaládosok Országos Egyesülete, mint ernyőszervezet áll felettük.

Az Egyesület célkitűzése hármas:

1. Értékelmutatás: Az anyaság, az apaság és az élet tisztelete minden körülmények között, ezeknek az értékeknek a felmutatása a társadalom felé
2. Érdekképviselés: A nagycsaládosok speciális érdekeinek képviselése a társadalom különböző szintjein a lehetőségeknek megfelelően, a velük szemben fennálló előítélek lebontása
3. Közösségépítés: A nagycsaládosok egymást segítő és szerető közösséggé szervezése, ehhez színterek és alkalmak teremtése, programok szervezése.

Mindezen fő célkitűzések megvalósítása a gyakorlatban sokféle módon, szintéren keresztül zajlik. Ezt szolgálják programjaik, amelyek általában nem csak tagjaik számára elérhetők, hanem nyitottak minden érdeklődő számára.

Ezért gyűjtenek és osztanak adományokat is a nagycsaládosok és más rászorulóknak részére, hogy a nagycsaládok léttel járó esetleges anyagi hátrányokból adódó különbségeket csökkentsék, amennyire lehetséges.

A közösségépítő tevékenységük is ezt a célt szolgálja, hogy lehetőleg minél kevesebb ember szoruljon a társadalom peremére, ne maradjon emberi kapcsolatok nélkül. Ennek színtereit

igyekszenek változatos programokon megteremteni, ill. belső levelező rendszerük segítségével is fenntartani.

Az egyesület éves munkája mindig az évnnyitó rendes közgyűléssel kezdődik. A gyűlésen elhangzik az előző évi beszámoló, amely tartalmazza a szakmai és pénzügyi jelentést, ott fogadják el a közhasznúsági jelentést is, melyet ezután megküldenek az Országos Bírósági Hivatalnak.

A közgyűlésnek témája továbbá az éves programterv kidolgozása és a felmerülő problémák megbeszélése. Ekkora fizetik be a sokan a tagdíjat és érvényesítik a tagkártyákat, melyekkel Tompán több üzletben kedvezményes vásárlásra van lehetőség.

Az év folyamán rendszeresen szerveznek közösség-építő alkalmakat, erre való tekintettel szerveznek kirándulásokat (mohácsi busójárás, kirándulás Kiskunmajásra, stb.), kézműves-foglalkozásokat gyerekek és felnőtteknek (húsvéti kézműves, anyák napi kézműves), játszóházakat és más közös programokat.

A 2014-es évben a MÁV-val való jó kapcsolatnak köszönhetően több különvonatos kiránduláson vettek részt, ezek körül a legkedveltebb a Mikulásvonat, mely a Fővárosi Nagycirkuszbba vitt el 135 főt.

Másik kiemelt projektjük a Családfesztivál, melyet a Nagycsaládosok Országos Egyesülete szervezett a Vasúttörténeti Parkba, melyen 93 fő vett részt.

Tanulmányi téren is lehetőségük nyílt fejlődni, mivel a Paksi Atomerőmű felajánlása révén egy különleges tanulmányi kiránduláson tudtak részt venni (40 fő) az Erőmű bejárásával.

Nagyon sikeres volt a nyári táboruk, melyet immár harmadik éve rendeztek meg a hátrányos helyzetű gyermekek számára Szünidei bibliatábor néven. Általában 20 körüli gyermeklétszámmal mennek ezek a táborok, idei újdonság volt, hogy a középiskolások kötelező közösségi szolgálatuk letöltéséhez a táborot választották.

A nagycsaládosok munkájának fontos része a segítségnyújtás. Áprilisban a Magyar Élelmiszerbank Egyesület által adományozott élelmiszereket osztottak ki a rászoruló családok között, összesen 435 fő részesült az adományból.

Mindezek mellett jótékonyági ruhavásárt tartottak az egyesületben, ahol is jelképes összegért lehetett vásárolni a felajánlott ruhaneműkből. A ruhavásárból befolyt összegeket a nyári gyermektáborra fordították.

Irodájuk rendszeresen fogadja a betérőket: tanáccsal, irodai szolgáltatásokkal, útbaigazítással és hasznos, közérdekű információkkal igyekszenek ellátni a családokat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek

A művelődésre, kikapcsolódásra a települési és civil rendezvények, a művelődési ház ad lehetőséget. A zárt terek mellett jelentősek a közterület rendezvények is. (Várospanap, Augusztus 20-ai ünnepségsorozat, Szüreti bál, stb.)

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A kábeltévé helyi híradója, állandóan futó képűsága az önkormányzat és intézményei történéseinek színtere.

Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. Az állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az ún. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

A **Művelődési Ház** saját, önkormányzati, illetve külsős szervezésű rendezvényeket bonyolít le. Rendezvények felsorolása a teljesség igénye nélkül:

Rendezvények	Megjegyzés	Időpontja (2014)	Időpontja (2015)
Prelo Batyus Bál	Az intézmény által támogatott Tompai Kolo Táncsoport rendezvénye	január 11.	január 10.
Kultúra napi műsor		január 22. Ludas Project c. gyermekelőadás	január 22. Lyra Együttes előadása
Jótekonysági Óvodabál	Bokréta Önk. Óvoda rendezvénye	február 8.	február 7.
Iskolai farsang	Tompai Szabó Dénes Általános Iskola rendezvénye	március 1.	február 14.
CS.CS. Party	Lelkes Csapat nőnap bulija	március 8.	március 7.
március 15.	Állami ünnepség	március 15.	március 13.
Tavaszi börze	Ruha, könyv stb. cserebere		március 21.

Véradás		április 2., június 18., szeptember 3., december 3.	április 1., június 17., szeptember 2., december 2.
Húsvétoló	Lelkes Csapat délutánja	április 19.	április 4.
7 próba	Tematikus csapatvetélkedő gyerekeknek (7 alkalom)	április-június	felújítás miatt elmaradt
Költészet napi műsor		április 10. Joós Tamás énekmondó műsora	április 9. Tóth Krisztina író- olvasó találkozója
LAN Party	Internetes közösségi interaktív játék lehetőség		április 10.
Ökosuli	Környezettudatosság elősegítését szolgáló előadások, beszélgetések		tavaszi
R. Kárpáti Péter előadása	Ismeretterjesztő beszélgetés		április 18.
Irodalmi próbálkozások	Évfordulós író és költő megemlékező előadások		április 23. (Fekete István) május 21. (Jókai Mór) szeptember 24., (Andersen) október 8. (Ottlik Géza)
Tompai Majális	Városi sport- és családi nap	május 1.	május 1.
Nyárváró börze	Ruha, könyv stb. csere- bere		május 9.
Kerékpártúra	Szabadka-Kiskunhalas		május 9.
Gyermeknap		május 30.	május 29.
Nemzeti összetartozás n.	Megemlékezés	június 5.	június 4.
BL döntő	Kivetítés szurkolás		június 5.
Karaoke Party			június 20.
Szent Iván-Éji Mulatság	Hagyományok ápolása	június 24.	június 24.
Városnap	Tompa várossá nyilvánításának ünneplése	július 5.	július 4.
Mesterségek kis kezeknek	Kézműves foglalkozások	július-augusztus	július 15., július 22-23.
Rádiólakodalom	Mulatós bál		július 31.
Mozgó Mozi		szeptember 15., október 23.	augusztus 8.
Tompai Napok	Több napos városi ünnepség	augusztus 19- 20.	augusztus 20-22.
Vízipisztoly Party		augusztus 23.	elmarad

Színházlátogatások	Autóbuszos lehetőségek		augusztus 28. október 10. október 22.
Filléres emlékeim	Romkocsma jellegű est	augusztus 8., október 18.	forrás hiányában elmarad
Nyárzáró táncház és süt.		augusztus 29.	augusztus 28.
Kerékpártúra	Kiskunhalas-Szabadka	augusztus 30.	egyeztetés alatt
Jótekonysági Szüreti Mul.	Lelkes Csapat rendezvénye	szeptember 20.	szeptember 19.
Szent Mihály nap	Hagyományok ápolása	szeptember 27.	egyeztetés alatt
Őszi gyermekszínház		október 15. Mátyás Király krónikása	egyeztetés alatt
Bababörze	Ruha, könyv stb. csere- bere	október 18.	egyeztetés alatt
Musical Gála		október 27.	finanszírozása kérdéses
Iskola Bál	Tompai Szabó Dénes Általános Iskola rendezvénye	november 15.	egyeztetés alatt
Mesemondó verseny	Tompai Szabó Dénes Általános Iskola általunk támogatott rendezvénye	november 25.	egyeztetés alatt
Tompai Advent	Adventi gyertyagyűjtás	Decemberi hétvégék	Decemberi hétvégék
Mindenki Karácsonya	karácsonyi közös ünneplés	december 21.	december 20.
Szilveszter		december 31.	egyeztetés alatt

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön roma nemzetiségi önkormányzat 2014. október óta működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A lakosság egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében a hatályos köznevelési törvény értelmében 2015 szeptemberétől az eddigi 5 éves kor helyett **3 éves kortól lesz kötelező az óvodai részvétel**. 2015-16-ban is folytatódnak azok a **hazai és uniós finanszírozású célzott programok, intézkedések**, amelyek célja, hogy a **sérülékeny, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma - tanulók iskolai sikerességét elősegítsék, a befogadó oktatáshoz, együttneveléshez** hozzájáruljanak javítva ezzel továbbtanulási eredményeiket, és csökkentve a lemorzsolódás veszélyét. Az **Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)** hatásvizsgálata azt mutatta, hogy a program általános javulást hozott a résztvevő iskolák diákjainak iskolai teljesítményében, fejlődésében. A hátrányos helyzetű tanulók középiskolai továbbtanulásának, középiskolai sikerességének, szakmához jutásának elősegítését célozzák 2015-2016-ban is az **Útravaló Ösztöndíjprogram** esélyteremtő alprogramjai. Az ESZA forrásai segítségével működő **tanodai programok** anyagi szükségben, rossz szociális körülmények között élő, roma tanulók felzárkózását segítik köznevelésen kívüli eszközökkel, komplex, a személyiség egészére kiható egyéni fejlesztéssel. A program keretében 168 tanoda működik kb. 4000 tanuló bevonásával. A **Második Esély típusú iskolákban** a középfokú iskolákból kimaradt, lemorzsolódó fiataloknak az oktatás világába történő visszavezetését célozzák. A **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítése** érdekében a gyógypedagógiai tanácsadást, korai fejlesztést, oktatást és gondozást, szakértői és rehabilitációs tevékenységet biztosító pedagógiai szakszolgálati rendszer átalakítása keretében 2015-ben további új, korszerű diagnosztikai vizsgáló- és fejlesztőeljárások kidolgozása, illetve adaptálása valósul meg. Annak érdekében, hogy csökkenjen a digitális leszakadás mértéke - különös tekintettel a sajátos nevelési igényű, és a hátrányos helyzetű tanulókra – **informatikai**

infrastruktúra-fejlesztési projekt indult uniós forrásból. A **Köznevelési Hídprogramok** azoknak a fiataloknak adnak lehetőséget, akik az általános iskola elvégzése után nem jutottak be középfokú iskolába (Híd I.), illetve akiknek a tanulás korábban csak kudarcélményt adott, és emiatt nem tudták befejezni az általános iskolát, de már betöltötték 16. életévüket (Híd II.). A Híd II-ben résztvevő tanulók 20 hónapos képzési ideje a jelenlegi tanév végén zárul. Idén kerül sor a szakmai záróvizsgák megszervezésére is, így a tanév zárását követően tudunk majd olyan adatot gyűjteni, hogy hány tanuló szerezte meg a rész-szakképesítést igazoló bizonyítványt, illetve hányan mennek tovább szakiskolai képzésbe. Az idei Híd-programokban 2300 fő személyre szabott fejlesztő oktatásban részesül. A 2011-ben elfogadott két új törvény (szakképzési és szakképzési hozzájárulási) megteremtette a **duális képzés kiterjesztésének lehetőségeit**, amit az új felnőttképzési törvény elfogadása követett 2013 közepén. A duális képzés minőségének emelése érdekében növeljük a képzésben közreműködők szakmai kompetenciáit: a szakképző intézményben lehetővé válik gyakorlati oktatásvezető munkakör kialakítása, a gyakorlati képzést folytató szervezetenél folyó gyakorlati képzésben pedig gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki rendelkezik mestervizsgával. 2013 szeptemberétől a képzések már az új rendszerben indultak el, melynek legfontosabb elemei a vállalati tanműhelyek támogatása, emelt szakma-normatíva, tanulószerveződések rendszere. 2014 végén a szakképzésben tanulók több mint egyharmada duális képzési formában vesz részt, a gyakorlati képzési helyeket biztosító gazdálkodó szervezetek száma mintegy 8000. 2015-től kezdődően kiemelt cél a tanulószerveződések számának további növelése, amelynek elérése érdekében a Kormány bevezette a **kamarai garanciavállalás rendszerét** Ennek célja, hogy a tanulók vállalati környezetben végezzék el gyakorlati képzésüket, így tovább nő a szakképzési rendszerből kikerülő fiatalok kompetenciáinak munkaerő-piaci relevanciája. **Az állami szakképző intézmények egységes fenntartói átvétele** révén az intézményfenntartás és szakmai irányítás egy kézben tartása jelenti a biztosítékot a minőségi szakképzési és képzésfejlesztési feladatellátásra, a duális képzés kiterjesztésére irányuló koncepció megvalósítására, illetve a szakképzési reformlépések nyomán követése mellett az egységes intézményrendszer hatékonyságának növelésére. **Speciális intézkedések bevezetésére is sor kerül az esélyteremtő támogatást igénylő hallgatók érdekében.** A hátrányos helyzetűeket támogató felvételi többletpontok rendszere nemcsak, hogy működik, hanem 2013 óta a szerepe is nőtt. A Kormány továbbra is nagy számban biztosít az arra érdemes jelentkezőknek magyar állami ösztöndíjas helyeket, a felvettek körében magasabb a hátrányos helyzetűek aránya, mint a jelentkezők körében. A Diákhitel különböző konstrukciói változatlanul elérhetőek maradnak a hallgatók számára, a Diákhitel II. konstrukcióhoz a Kormány 2%-os kamatot garantál (a hiánypótló konstrukciót 4300 hallgató vette fel 2013/2014. I. félévben). A felsőoktatási szakpolitika megváltoztatta 2013-tól a **korábbi felsőoktatási felvételi rendszert, melyben** a Kormány határozta meg a felvételi keretszámot képzőhelyenként. Az új rendszerben a felvételiző eredménye, valamint az intézmény kapacitáskorlátja a meghatározó elem. 2013 óta minden olyan hallgató, aki elérte a minimum belépési korlátot, és az adott intézmény fel tudja venni, részesülhet állam által támogatott képzésben. A 1276/2010 (XII.8.) Kormányhatározat 2011-ben az államilag támogatott helyekre felvettek számát 53 450 főben határozta meg, 2013-ban és 2014-ben 100 000 államilag támogatott hely vált elérhetővé, így szinte **minden továbbtanulni szándékozó fiatal számára lehetséges a felsőoktatásba történő bejutás.** Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden

gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A Gyermekeinkért Ifjúsági Alapítvány 18 éve működik Tompán. Célja, olyan tevékenységek támogatása, amelyek a gyermekek testi, lelki, szellemi kiteljesedését szolgálják.

Tevékenységi körébe tartozik:

- a családi közösség erősítése,
- a személyiségközpontú nevelés népszerűsítése,
- a szellemi értékek terjesztése,
- a nemzeti kultúra ápolása,
- a természetes életmóddal kapcsolatos ismeretterjesztés,
- a tartalmas szabadidő szervezés,
- a helyi cserkészcsapat fenntartása.

Szoros kapcsolatban állnak az óvodával, iskolával, a nagycsaládosok helyi csoportjával, a családsegítő központtal, a helyi egyházakkal, továbbá a környező településeken működő rokon szervezetekkel.

Működésük anyagi hátterét Tompa Város Önkormányzata, az SzJA 1 %-os felajánlások, a támogatók adományai, és az esetenkénti pályázati támogatások egészítik ki.

Jelentősebb rendezvényeik az elmúlt évben:

Január 4. Kerékpártúra keretében részvétel a szabadkai cserkészek által szervezett cserkésztalálkozón.

Január 25. Kézműves nap felnőtteknek – ismerkedés a fazekas mesterség fortélyaival

Február 15. Cserkészfarsang a csapatotthonban

Március 8. Részvétel Szegeden a Regionális cserkésztalálkozón (Árvízi Emléknapi)

Április 18. Nagypénteken ökumenikus húsvéti misztériumjáték előadása a templomkertben

Április 19. Kézműves vásár és bolhapiac szervezése, a Lelkes Csapat húsvéti programjához kapcsolódva

Május 1. kézműves foglalkozás vezetése a városi rendezvényen

Május 10. Közreműködés a Hétp próbások által szervezett Közbiztonsági nap megrendezésében

Június 6-7-8. A VIII. Regős Nap megrendezése pályázati támogatással a bárómajori kastélyparkban. A programban, kézműves foglalkozások, íjászat, népmese, népdal, népzene bemutató, baranta hagyományörző harcművészeti bemutató, akadályverseny és táncbáz

Június 30-júl 6-ig Közreműködés a Kelebián rendezett ökumenikus kézműves tábor megrendezésében

Július 19-20-ig Két napos cserkészportya Ásotthalomra kerékpárral - cserkészvet bemutatása az ott táborozó családoknak, tájház látogatás, strandolás,

Július 6. A Városnapon „Mindennapi élet természetesen” címmel kiállítás rendezése a jurtában az egészséges életmód - környezetvédelem témakörében, és kézműves foglalkozás

Augusztus 4-13-ig cserkész tábor Pusztavámon a sükösd cserkészcsapattal közösen

Augusztus 20. A városi rendezvényen kézműves foglalkozások vezetése az érdeklődőknek.

Augusztus 23. „A Mi Napunk” címmel találkozó szervezése a környező települések - Ásotthalom, Szabadka, Bácsalmás, Kiskunhalas Tompa Kulturális Kreatív aktivistái számára

Október 11. keretmesés Évnyitó Cserkésznap megrendezése

November 8. Anasztázia klub indult a szibériai remetenő tanításai iránt érdeklődők számára, amely azóta havonta egy alkalommal működik a cserkészotthonban.

November 11. Márton-napi lámpás felvonulás megrendezése

December 6. Anasztázia klub

Decemberben A hagyományos adventi programsorozat keretében:

13-án életnagyságú szabadtéri betlehemet építése a templomkertben,

14-én Adventi kézműves vásár és bolhapiac megrendezése

21-én A hittanosokkal közösen a Betlehemi Meseerdő c. műsor előadása a templomkertben, majd cserkészkarácsony a csapatotthonban

24-én A „Betlehemi Láng” eljuttatása az éjféli misére

Terveik a jövőre nézve:

- A cserkészlet kiterjesztése a kisiskolás korra
- 1-4 osztályos korú gyerekek bevonása havi egy alkalommal szervezett foglalkozások keretében
- Bekapcsolódás az országos méretű „Jobb veled a világ” mozgalom boldogság programjába Ld: www.jobbveledavilag.hu
- Pénz nélküli fizetőeszköz a „SUSKA” megismertetése, elterjesztése Tompán
A Suska kör célja egy olyan pénz nélküli fizetőeszköz használata, amely forog a tagok között. bőséget teremt a helyi közösségen belül. Támogatja a helyi termelés fellendülését, és ösztönzi az összefogást.
- Az „1 hektáros családi birtok – életmodell” megismertetése, és mintagazdaság kialakítása. Világszerte terjedő életmód, amely megoldást kínál a munkanélküliség, a környezetszennyezés, az egészség, a családi élet, a gyereknevelés és egyéb területek körében tapasztalható világméretű válságra
Az „életre nevelés” települési szintű programjának kidolgozása és elindítása
- Alapítványi honlap indítása

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)**4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma**

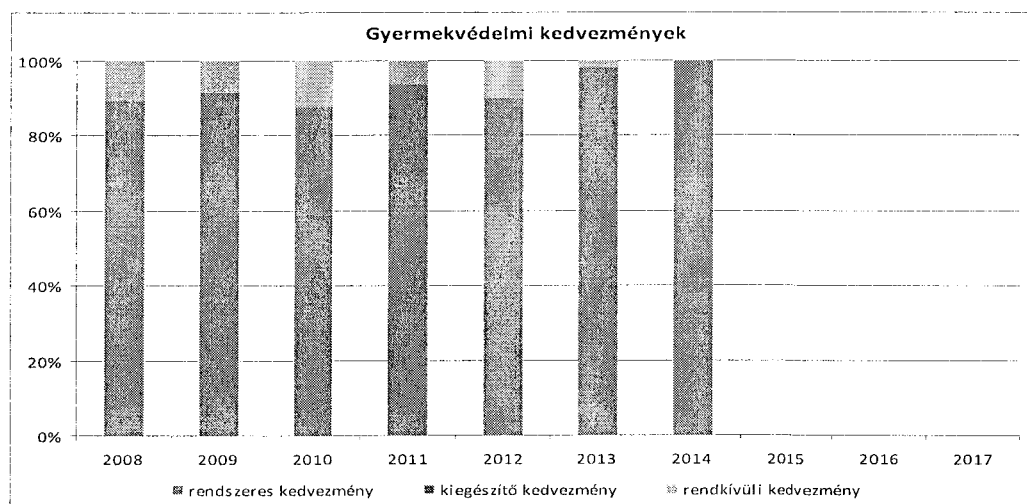
év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	5	4	42
2009	5	4	39
2010	11	3	45
2011	13	12	51
2012	11	7	46
2013	13	3	49
2014	n.a.	n.a.	n.a.

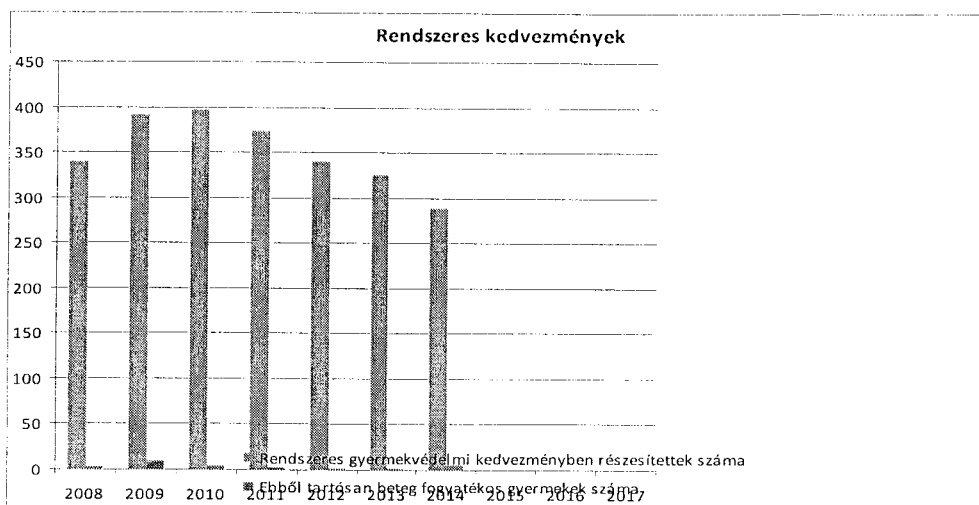
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	339	3	1	0	41
2009	391	9	1	0	37
2010	396	4	1	0	55
2011	374	3	0	0	25
2012	341	1	1	0	39
2013	325	1	1	0	6
2014	289	5	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Önkormányzati adatgyűjtés

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

2014. december 31-i adatokat tekintve, szociális helyzete alapján 289 (2013-ban 325) gyermek jogosult rendszeres gyermekvédelmi támogatásra, 160 családban, melyből 33 egyedülálló szülő. Az ellátottak száma 2013-hoz képest 36 fővel csökkent.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a szülők főként iskolakezdés időszakában ruházati és tanszervásárlás támogatásra, ritkán étkezési díj hozzájárulásra és gyógyszerköltség támogatásra igényelnek. 2011. év augusztus hónapja óta a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás elsősorban természetbeni ellátásként utalvány (csekk) formájában vehető igénybe, legfőképp gyermekruha vásárlás és gyógyszerköltség hozzájárulás igénylése esetén.

2014. évben 8 gyermek részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban (26 fővel kevesebb, mint 2013-ban). A támogatást 100%-ban, pénzbeli támogatásként nyújtottuk.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	62	75	32	182	0	71
2009	65	104	18	146	29	0
2010	70	121	20	184	34	241
2011	73	130	18	196	43	176

2012	62	124	21	182	40	0
2013	72	117	25	169	16	0
2014	55	102	23	166	14	0
2015						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Tompán a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Óvodáztatási támogatás:

A támogatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeresen óvodába járó gyermek szülője részére kell folyósítani az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig, amennyiben megfelel a jogszabályban meghatározott feltételeknek.

2014. év folyamán 32 gyermek részére évente kétszer: június, illetve december hónapban történt kifizetés.

4.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: *Szociális helyzet:* A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel foglalkozó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által fenntartott üzemi konyhán történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen tudnak étkezni. A 2014. évben az óvodában 112 fő, az iskolában 197 fő gyerek étkezett. Étkezési kedvezményben: 100 %-os normatív kedvezményben: az óvodában 55 fő gyermek, az iskolában 102 fő, 50 %-os normatív kedvezményben: az óvodában 11 fő gyermek, az iskolában 23 fő gyerek részesült. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt. A törvény által meghatározott ingyenes, tankönyvtámogatásban a 2014-s évben 166 gyermek részesült.

A gyermekek védelmét szolgálják a

- gyermekjóléti alapellátások: a Gyermekjóléti Szolgálat szervezi, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: tanácsadás, szociális munka.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A jelzések nagy része most is az igazolatlan hiányzásokról szól. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény,

hatóság, részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

2014/2015. évben a közoktatási intézményi feladatok mindegyike ellátott volt a település saját fenntartású intézményeiben: 1 óvoda, és 1 általános iskola. A középfokú oktatást jellemzően Kiskunhalason veszik igénybe a tanulók, itt érhető el a pályaválasztási tanácsadás is.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül. Az óvodában, és az általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

Krízishelyzet esetén a családokat a Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat segíti.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyermekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2010	2	155
2011	2	153
2012	2	153
2013	2	133
2014	2	123

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	-	-	-	-
2009	-	-	-	-
2010	-	-	-	-
2011	-	-	-	-
2012	-	-	-	-
2013	-	-	-	-
2014	-	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar
Tompán bölcsőde nem működik.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008 - 2014	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Tompán családi napközi nem működik.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		0
Óvodai férőhelyek száma		176
Óvodai csoportok száma		7
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6.00 – 18.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		2 hét
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	15	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	15	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	7	0
Kisegítő személyzet	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat - ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2010	187	7	170	1	170	0
2011	196	7	170	1	170	0
2012	204	7	170	1	166	0
2013	208	7	170	1	166	0
2014		7	170	1	170	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

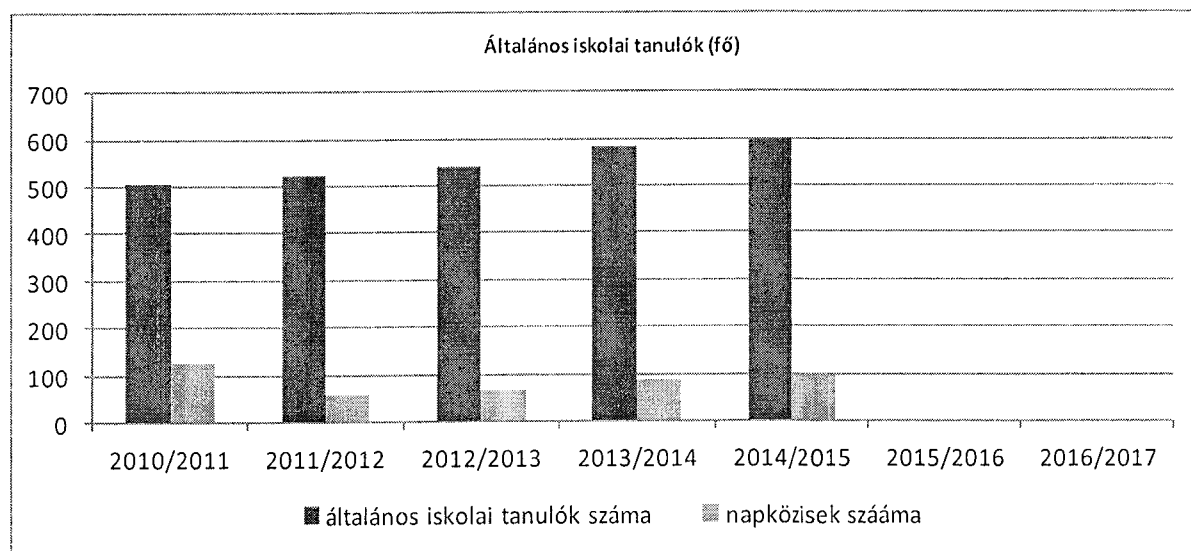
A Bokréta Önkormányzati Óvodában egy fő fejlesztő pedagógus (gyógyypedagógus) és egy fő logopédus tart órákat a gyermekeknek. A gyermekek gondozásában részt vesz még két pedagógiai asszisztens is.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	169	148	317	124	39,1%
2011/2012	173	146	319	116	36,4%
2012/2013	159	149	308	115	37,3%
2013/2014	164	143	307	143	46,6%
2014/2015	164	143	307	143	46,6%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskolai diákok száma általánosságban 300-320 fő között mozog.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

HH és HHH változások

2013. szeptember 01-jétől módosult a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása, szabályozása átkerült a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvénybe. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyermekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

Az új szabályozás szerint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása külön kérelemre indul, űrlapja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nyomtatvány részét képezi, a kettő együtt igényelhető.

Ennek ellenére az ügyfelek figyelmét még mindig fel kell hívni a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megváltozott szabályaira és a kérelmezés lehetőségére.

A változásoknak köszönhetően 2014. évben lényegesen kevesebb hátrányos (67 fő) és halmozottan hátrányos helyzet (45 fő) megállapítására került sor.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Logopédiai ellátás elérhető a településen, továbbá fejlesztő pedagógus is dolgozik az óvodában.

A külterületen élő gyermekek helyzetét is sikerült megoldani, iskolai tanítási időben menetrend szerint közlekedő iskolabusz segítségével.

A Nemzeti Köznevelés törvény alapján 2015. szeptember 1-jétől minden 3. életévét betöltött gyermeknek kötelező az óvodába járás.

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén.

Speciális ellátás legközelebb Kiskunhalason érhető el, melyben a támogató szolgáltatás biztosít segítséget.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, eljárás nem indult.

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények, civil szervezetek (kiemelkedően: Nagycsaládosok Egyesülete) adomány gyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A köznevelési rendszer átalakításával önkormányzat fenntartó státuszából működtetői státuszba került.	2013. január 1 napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kellett gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1672	1632	1563	1556	109	73
2009	1364	1621	1120	1505	244	116
2010	1610	1649	1481	1531	129	118
2011	1637	1649	1510	1527	127	122
2012	1609	1571	1532	1492	77	79
2013	1643	1577	1575	1510	68	67
2014	1662	1593	1585	1495	77	98

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

Településünkön a munkanélküliek száma az alábbiak szerint alakult:

- 2013-ban a munkanélküliek szám 135 fő, melyből 67 fő nő.
- 2014-ben a munkanélküliek száma: 175 fő, melyből 98 fő nő.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

Ennek javítása érdekében Tompa Város Önkormányzata részt vett a Falgondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete által szervezett TÁMOP-1.4.3-10/2-2F-2011-0002 - képzési és munkavállalási lehetőségek édesanyáknak elnevezésű programban.

A közvetlen célcsoportot a hátrányos helyzetű kistérségben élő gyes/gyed/gyet-ről a munkaerőpiacra visszatérő nők alkották. A kiválasztási folyamat során személyes elbeszélgetésen vettek részt, majd külső szakértők bevonásával, és a képesség felmérést követően kiválasztásra kerültek a jelentkező édesanyák, akik Kelebia helyszínen vettek részt a képzésben.

A pályázati program időtartama: 24 hónap (2012. július 1.- 2014. június 30.) volt, melyből 3 hónap a projekten belül a foglalkoztatási szakasz és 3 hónap a továbbfoglalkoztatási kötelezettség volt az Önkormányzat részéről. A program során a kismamák óvodai dajka OKJ, illetve tanyasegítő tanúsítványt szereztek.

A tanyasegítő képzés elvégzésével és az egyéni képzések teljesítésével helyben hasznosítható tudásra tettek szert a programban részt vevők. A képzés napi 6 óra; 3 nap elméleti oktatásból is 2 nap munkagyakorlatból tevődött össze. A munkagyakorlatot pedig saját településen végezték a résztvevők. A képzés ideje alatt képzési hozzájárulásban részesültek a hallgatók.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

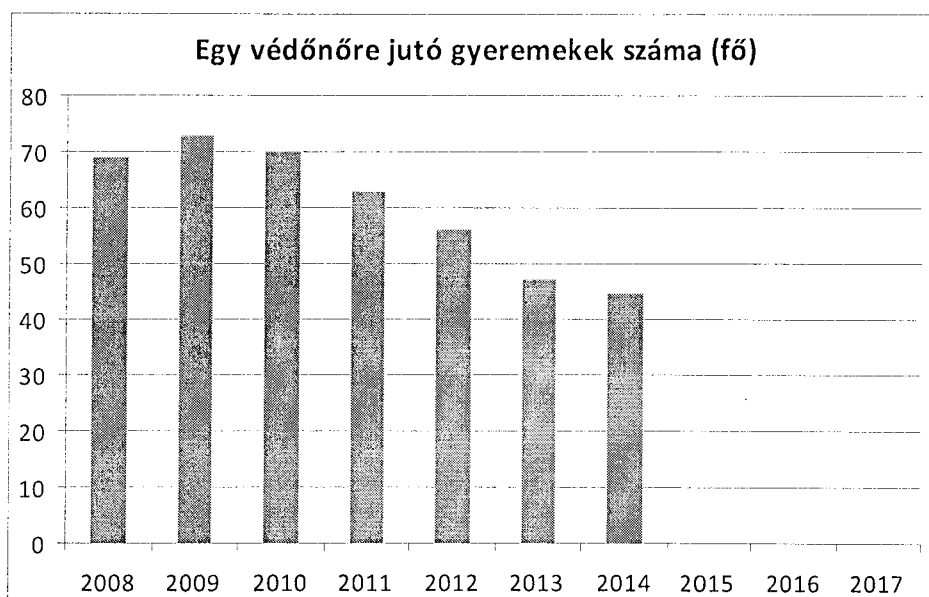
A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges az óvoda, továbbá az iskola feladatvállalása. Az óvodában minden reggel 6 órától ügyeletesek várják a gyerekeket, az általános iskola pedig a nyári szünidő alatt 6 hétig tartó nyári iskolát szervezett a gyermekek részére, akiknek nem megoldott a felügyelete a szülők munkaideje miatt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	138	69
2009	2	146	73
2010	2	140	70
2011	2	126	63
2012	2	112	56
2013	2	94	47
2014	2	89	45

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázatból az is leolvasható, hogy a 0-3 év közötti gyermekek száma évről évre csökkenő tendenciát mutat.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A nőket érő erőszak esetén a Családsegítő Szolgálat munkatársa nyújt segítséget az elhelyezési lehetőségekről.

A családon belüli erőszak megelőzése, felderítése és ez által a bűnelkövetők kiszűrése érdekében, a Családsegítő és a Gyermekjóléti Szolgálat képzett munkatársai rendszeresen vesznek részt esetmegbeszéléseken, ahol értesülhetnek a térségben előadódó családi gondokról, kiskorúak testi és szellemi fejlődését hátrányosan befolyásoló eseményekről.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A szolgáltatások közvetítése a HTKT Családsegítő Szolgálat, és a Gyermekjóléti Szolgálat feladata. Évente 1-1 eset előfordul, ahol hathatós segítséget nyújtanak a szolgálat munkatársai.

A krízishelyzetre iskolai hiányzás, családi konfliktus, lakhatási problémák, és a szülők szenvedély- betegségé miatt kerül jellemzően sor.

Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat: hétfőtől péntekig hívható telefonszáma: 06-77/551-525

Egyéb telefonszámok krízis esetben:

Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok: 06-80/505-505 vagy 116-123 (éjjel-nappal hívható)

Magyar Máltai szeretetszolgálat: 06-1/391-4700, 06-1/391-4704

Magyar Vöröskereszt: 06-1/374-1300

Áldozatsegítő szolgálat vonalai: 06-80/225-225, 06-80/244-244
06-76/501-740

Segélykérő telefonszámok: 107, 112

Drog Stop: 06-80/505-678 (éjjel-nappal)

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Családok Átmeneti Otthona: 6000 Kecskemét, Hoffman János u. 11., Tel: 76/506-124

Rendőrség Tompa: 06-77/451-255

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselők körében 2014 októberétől 4 nő található (6 főből), a korábbi 1 fő nő helyett.

A bizottsági tagok 90 %-a nő (11 főből 10 nő).

Az önkormányzat három intézménye közül kettő élén női vezető van (Női vezetők: Bokréta Önkormányzati Óvoda, Polgármesteri Hivatal). Megállapítható, hogy hátrányos megkülönböztetés ezen adatok alapján nincs.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége⁶

⁶ 81/2009. (X. 2.) OGY határozat

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia ezért nemcsak az időseket, hanem a középkorúakat és a felnövekvő nemzedékeket is megszólítja, célkitűzéseivel hatni akar rájuk, hiszen a sikeres idősödést már igen korán kell megalapozni. „Korunkban több idős ember él a Földön, mint bármikor ezelőtt és arányuk a lakosság egészéhez viszonyítva tovább növekszik. Ezek az idős felnőttek nagymértékben hozzá tudnak járulni a társadalom fejlődéséhez.” – fogalmazódott meg az UNESCO 1997-es, Hamburgi Nyilatkozatában. A születéskor várható élettartam 2007-ben férfiak esetében 69,19 év volt, a nőknél 77,34 év, az EU-átlagtól az elmaradás nők esetén 4,5 év, férfiak esetén 6,5 év. (Forrás: EUROSTAT) A Stratégia építeni kívánt az idősök véleményére, az idősellátáshoz kapcsolódó gyakorlati szakemberek tudására, a meglévő hazai és adaptálható külföldi „jó gyakorlatokra” annak érdekében, hogy az itt megfogalmazott irányelvek a gyakorlati munkában alkalmazhatók legyenek. Az itt megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind pro-aktív (megelőző), mind reaktív megközelítéseket tartalmaznak.

A nyugat-európai országokban általánosságban 65–67 éves kortól tekintik idősnak az ott élőket. A WHO szerint a 60–74 év közöttiek az idősödők, a 75–89 évesek az idősök és a 90 év fölötti személyek a nagyon idősök – magyar fordításban a nem egészen jól hangzó „aggok”. A Stratégia szempontjából e három korcsoportot együttesen tekintjük idősöknek, bár a hazai munkaerő-piaci sajátosságok okán – e szakterület vonatkozásában – már a 45 éven felüliek is szeniorokként kezelendők.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevélegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

A Stratégia hosszú távú keresztmetszetű, a jelenre és a jövőre is fókuszál, mint jövőtervezési technika, tervezési spirált fogalmaz meg. A Stratégia legfőbb céljainak meghatározása hosszú távon, 2034-ig.

Idősügyi Nemzeti Stratégia elvei

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,
- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősök szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősök élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már a fiatalkorban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Beavatkozási területek:

- A humánszolgáltató és védelmi rendszerek szolgáltatásait igénybe vevők jogainak fokozott védelme, az érdekvérvényesítési képességük fejlesztése.
- Az időskori jövedelembiztonság az aktív életszakaszban alapozódik meg.
- Az idősellátás modernizációja, a humánszolgáltató és védelmi rendszerek egyre inkább a célcsoport szükségleteihez és igényeihez történő fejlesztésével, az akadálymentes hozzáférés feltételeinek megteremtése.
- A humánszolgáltatási és védelmi rendszerek transzparenciájának biztosítása folyamatos minőségirányítási rendszerfejlesztés, a célcsoport aktív részvétele mellett.
- A sikeres idősödés kulcskomponenseinek erősítése: fizikai és szellemi aktivitás, mentális egészség, helyes táplálkozás, társas támogatás.
- Az idősök ellátása területén humánerőforrás- (hivatásos és laikus segítők, önkéntesek, családtagok) fejlesztés: képzés, személyiségfejlesztés, szervezetfejlesztés, „burn-out” prevenció.
- A mindenki számára hozzáférhető – érthető és érzékelhető – e-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájárulás támogatása, célzott programok az idősök számára az IKT-szolgáltatásokhoz való szélessávú hozzáférés biztosítására és a digitális tudás fokozása érdekében.

Polgárőr Egyesület Tompa:

A Polgárőr Egyesület Tompa vissza nem térítendő támogatást nyert el „A közbiztonság növelése térfigyelő kamerák elhelyezésével Tompán” című projektjéhez kapcsolódóan. Az önkormányzattal együttműködve az egyesület bővíthette a település térfigyelő kamerarendszerét, a városunk határában kihelyeztük az erre figyelmeztető információs táblákat. A fejlesztéshez kapcsolódóan eljuttattunk minden háztartásba egy bűnmegelőzési kiadványt, amelyben megosztottunk a lakossággal néhány hasznos információt arról, hogyan óvják meg értékeiket, milyen tanácsokkal lássák el gyermekeiket a szünidő és a közelgő iskolakezdés idején. A program keretében 2014. augusztus 16-án Bűn-, és Balesetmegelőzési Napot szerveztünk a Piacsarnok területén. A Polgárőr Egyesület Tompa és Tompa Város Önkormányzata így járult hozzá a közbiztonság növeléséhez, szorosan együttműködve a Kiskunhalasi Rendőrkapitánysággal, a település rendőrségével és a Kelebiai Határrendészeti Kirendeltséggel.

A Polgárőr Egyesület célja a helyi közrend és közbiztonság védelme, a bűnmegelőzésben való közreműködés, az állampolgárok személyi biztonságának védelme, az állami, önkormányzati és állampolgári vagyonvédelem elősegítése, a lakossági biztonságérzet növelése, valamint a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése. A helyi közrend és közbiztonság védelme, valamint bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében, közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot végeznek, a közúti baleset helyszínén, valamint bölcsődék, óvodák, iskolák közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet látnak el. A bűncselekmények elkövetését elősegítő és a közbiztonságot veszélyeztető körülményekről tájékoztatják a rendőri és más intézkedésre jogosult szerveket.

Az időskorú, egészségügyi, szociális okból, vagy rossz mentális-és fizikai állapotban levő, esetlegesen egyedül élő, illetve más okból veszélyeztetett személyekkel elsősorban a házi gondozók által a kapcsolattartás folyamatos, olyan körülményt nem észleltek, amely miatt

azonnali intézkedéseket kellett volna megtenni (orvosi ellátás, biztonsági intézkedés, tanyagondnoki szolgálat vagy jegyző értesítése, stb.).

A Polgárőr Egyesületnek köszönhetően a 2014-es év folyamán kiépítésre került a nyomógombos jelzőrendszer városunk külterületén, otthonukban egyedül élő, önmagukat nehezen ellátó, idős emberek részére. A nyomógombos jelzőrendszer folyamatos készenléti rendszerben működik.

A Polgárőr Egyesület Tompa munkatársai mindemellett pedig a lakosság felé bűnmegelőzési jellegű oktató, felvilágosító, tanácsadó tevékenységet végez, együttműködve a helyi rendőri szervekkel.

Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

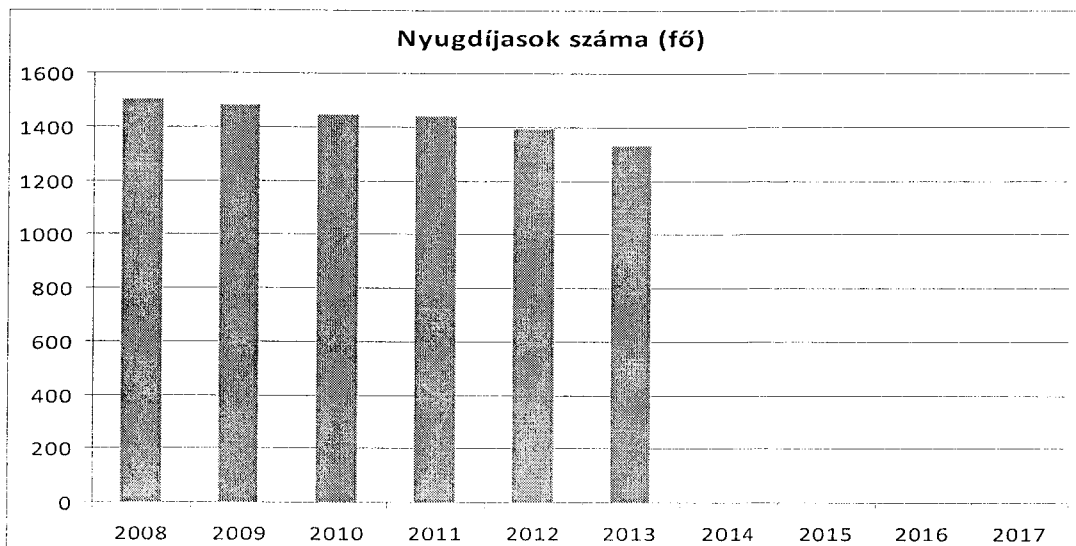
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Tompa Városa a 2015. év folyamán pályázatot nyújtott be a Polgárőr Egyesülethez hasonló, nyomógombos jelzőrendszerek beszerzésére.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	605	895	1500
2009	586	892	1478
2010	591	853	1444
2011	588	851	1439
2012	565	829	1394
2013	536	794	1330
2014			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön a lakosság 20%-a 60 év feletti, mely az országos átlagnak megfelelő. Az egyedül élő idősek aránya a háztartások kb. 10 %-a.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és a dementia (szellemi leépülés).

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés, valamint az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	65 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	820	32	4%
2009	839	35	4%
2010	850	33	4%
2011	866	32	4%
2012	874	36	4%
2013	893	37	4%
2014			

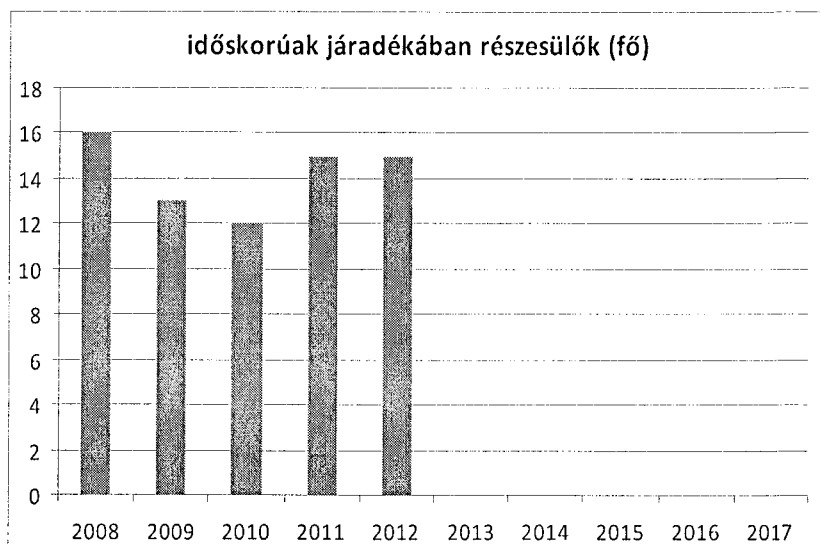
Forrás: TeIR, KSH Tstar

(A táblázat a 65 év feletti lakosság számot tartalmazza.)

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	16
2009	13
2010	12
2011	15
2012	15
2013	0
2014	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Településünkön szolgáltatások köre színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít, illetve segít elő:

- támogató szolgáltatás,
- tanyagondnoki szolgáltatás,
- informatikai oktatás,
- környező településeken lévő nyugdíjas klubokkal való kapcsolattartás.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi szervezeteknek.

Jellemző a szolgáltatásainkra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegesség válás érzése.

Az **alábbi alapelvek** mentén állítottuk össze a helyi programot, az abban foglalt célokat és intézkedéseket:

- Az emberek a korral mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.
- Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősök.
- Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

Az Önkormányzat e célcsoport életminőségének jellemzőit folyamatosan vizsgálja, és ennek alapján alakítja szolgáltatásait.

Az Önkormányzat és a Családsegítő Szolgálat rendszeresen segít pályázatokon való részvételben:

- Erzsébet program keretében a nyugdíjasoknak szociális üdülés

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány az Erzsébet program keretében – az egészségmegőrzéséhez szükséges aktív kikapcsolódás elősegítése érdekében – nyugdíjasok számára pályázatot hirdetett.

Önkormányzatunk, illetve a Családsegítő Szolgálat segítségével benyújtott pályázatoknak köszönhetően az összes pályázónak sikerült eljutnia nyári pihenésre 2014-ben.

- Erzsébet program keretében kedvezményes fürdőbelépők nyugdíjas pályázók számára
2014-ben regenerációhoz szükséges aktív kikapcsolódásra nyert támogatást – fürdőbelépők formájában a pályázó nyugdíjasok mindegyike sikeresen pályázott.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége⁷

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ- Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékossgügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékossgügyi szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkori kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fő, azaz a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek. Nemzetközi vizsgálatokra épülő szakértői becslések ezzel szemben azt mutatják, hogy a lakosság átlagosan 10%-a él valamilyen fogyatékossgal, a valós szám tehát hazánkban is inkább az 1 milliót közelítheti.

Fogyatékkal élők támogatásának területei:

- Lakhatás, szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés
- Pénzbeli és természetbeni ellátások és szolgáltatások
- Rehabilitáció
- Hozzáférhetőség

Fogyatékos személyeket érintő alapelvek: Prevenció, Önrendelkezés, Teljes és hatékony társadalmi részvétel, Egyetemes tervezés, Semmit rólunk nélkülünk, Hátrányos megkülönböztetés tilalma, indokolt előnyben részesítés, Ésszerű alkalmazkodás

Fogyatékkal élők helyzetének javítását célzó beavatkozási területek:

- A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató szakmai fejlesztések
- Egészségügy, korai felismerés, diagnosztika
- Alap- és szakellátások, (tájékoztatás, hozzáférés biztosítása)
- Támogató technikai eszközök
- Korai fejlesztés, oktatás, képzés
- Köznevelés (inklúzió, gyermekek fogyatékkal élőkhez való viszonya, középfokú oktatás elérhetősége SNI fiatalok számára is)
- Szakképzés, felnőttképzés (fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása)
- Felsőoktatás, (fogyatékossgügyi, hozzáférhetőségi, rehabilitációs, jelnyelvi ismereteket tartalmazó képzési modulok, felsőoktatásban tanuló fogyatékos fiatalok segítése.
- Életpálya tervezés, Foglalkoztatás, Szociális szolgáltatások és ellátások, Támogató szolgálatok, Komplex rehabilitáció, Koordináció, „kliensút”
- Önrendelkezés, önálló életvitel, támogatott döntéshozatal, lakhatás, fogyatékos személyek és családjaik, közlekedés, sport, kultúra, turizmus.

Többszörösen veszélyeztetett csoportok: pl.: fogyatékkal élő nők és gyermekek

A többszörösen fogyatékossgal élő emberek (így például a súlyosan és halmozottan sérült emberek, illetve a fogyatékossg mellett beilleszkedést nehezítő viselkedési problémával élő emberek) és családjaik helyzetéről, speciális igényeiről kevés információval rendelkezünk. Így

⁷ 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat

fontos lenne olyan szakpolitikai stratégiák kialakítása és megvalósítása, melyek ezeknek az embereknek a komplex rehabilitációját segíthetik elő.

A fogyatékoság típusa	Férfi	Nő	Összesen	
			fő	a népesség százalékában
Mozgássérült	5 790	7 140	12 930	2,48
Gyengénlátó, aliglátó	1 618	2 376	3 994	0,77
Vak	234	229	463	0,09
Nagyothalló	1 386	1 652	3 038	0,58
Siket	191	203	394	0,08
Súlyos belszervi fogyatékos	1 440	1 433	2 873	0,55
Mentálisan sérült (pszichés sérült)	1 306	1 736	3 042	0,58
Értelmi fogyatékos	1 568	1 205	2 773	0,53
Beszédhibás	508	291	799	0,15
Beszéd fogyatékos	311	215	526	0,10
Autista	192	52	244	0,05
Siketvak (látás- és hallássérült)	93	89	182	0,03
Egyéb	38	45	83	0,02
Ismeretlen	74	68	142	0,03
Fogyatékossgal élők	12 150	13 635	25 785	4,96

* Egy személy több fogyatékossgor is megjelölhetett, ezért a fogyatékossgal élők szama eltér a megjelölt fogyatékossgok együttes számától.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 25 785 fogyatékkal élő ember élt Bács-Kiskun megyében, ez a népesség közel 5 százaléka. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesület 38 csoportjának egyike a **tompai csoport**, amely már 20 éve működik.

A vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően bejegyzett közhasznú civil szervezet. Alapszabályban rögzített, hatályos jogszabály szerint végzi a feladatát. Feladata a mozgásában korlátozott személyek érdekképviselése. Csoporttitkári feladatokat a települési titkárok (Sivók Gáborné) társadalmi munkában végzik.

Az egyesület rendes tagja az lehet, aki mozgásfogyatékos, fogyatékkossága az életvitelét nehezíti, akadályozza. Pártolótag az lehet, aki egyetért a csoport céljaival, programjai megvalósításában segít. Taglétszámuk 36 fő, ebből 26 fő tagdíjat fizető (a közlekedőképesség minősítése óta a tagok száma csökken).

A csoport célja, feladata:

- tagjainak érdekvédelme, az esélyegyenlőség elősegítése a MEOSZ, és az egyesület segítségével;
- segíti tagjait a társadalmi életben való beilleszkedésben;
- tájékoztató, tanácsadó tevékenységet szervez, végez;
- egészségvédelmi programokhoz való hozzájutás segítése;
- mozgáskorlátozottakat támogató szervezetekről információs helyekről tájékoztatás nyújtása;
- a csoport célja továbbá a társadalmi szemléletkedvező irányú megváltoztatása a fogyatékkal élők felé;
- segíteni tagjaikat a közösségi programok elérésében, a társadalmi életben való aktív részvételben;
- a tagok érdekeit képviseli az akadálymentes közlekedésben;
- kulturális életben való részvétel segítése, programok szervezése;
- kapcsolatot alakítanak ki más fogyatékkal élő és nem fogyatékos szervezetekkel; ortopédiai és egyéb közlekedési eszközök és járművek gyártóival;
- gyógyászati eszközök, járművek használatáról bemutatók szervezése;
- rendszeres kapcsolattartás a helyi Önkormányzattal, szociális irodával;
- a tagjaik által megfogalmazott igények továbbítása;
- esélyegyenlőségi programokon való részvétel segítése;
- segítséget nyújtanak a nem tag fogyatékkal élő igénylőknek is.

A csoporttitkár:

- vezeti a gyűléseket, tájékoztatást nyújt a mozgáskorlátozottakat érintő jogszabályváltozásokról, szociális ellátásokról, az ellátások igénybe vételének lehetőségéről, (Pl.: gépkocsi szerzési támogatás, súlyadó támogatás, lakás akadálymentesítési támogatás, parkolókártya igénylés, méltányossági nyugdíj emelési kérelem) és egyéb szociális ellátásokról;
- figyelmeztet a kérelmek beadásának időkorlátaira;
- felhívja a figyelmet a lehetséges pályázatokra;
- segítséget nyújt a kérelmek kitöltésében;
- éves programokat szervez, az egyenlő eséllyel egyesületi részvétellel;
- közösségi alkalmakra teremt lehetőséget, kikapcsolódásra, új ismeretek szerzésére;
- a csoport tagjainak szociális, mentális támogatást és kulturális lehetőségeket szervez.

Közösségi program terv a 2015 évben:

A csoport 12 alkalommal vesz részt tájékoztató csoportgyűlésen.

Január: Újévi köszöntő, éves program megbeszélése, kialakítása.

Február: Tájékoztató a mozgáskorlátozottakat érintő szociális ellátásokról

Március: Nőnap (március 6-án)

Április: MEOSZ tájékoztató ismertetése

Május: Nyári programokon való részvételek megbeszélése

Június: Kirándulás a nyugdíjasklubbal június hónapban (Krisna Völgy)

Esélyegyenlőségi napon való részvétel 2015. június 27-én (Lakitelek)

Július: Élménybeszámoló

Augusztus: Esélyegyenlőségi nap Töserdőn (2015 aug. 16-án)

Szeptember: Gyógyászati segédeszközökről szóló tájékoztató meghallgatása

Október: Idősek napja

November: Próbáld ki Te is (Egészségvédő mentálhigiénés előadás)

December: Keceli virágkiállításon való részvétel, adventi ünnepség

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	148	3
2009	136	1
2010	131	1
2011	314	2
2012	296	5
2013	272	9
2014	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		civil fenntartású intézmény
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Tompán a fogyatékos személyek részére a Pszichiátriai Betegek és Fogyatékos Személyek Otthona nyújt segítséget.

A Pszichiátriai Betegek Otthona szakosított bentlakásos intézmény, melyben azon személyek ápolását, gondozását végezzük, akik számottevő pszichiátriai kezelést nem igényelnek, nem veszélyeztető állapotúak, viszont önálló életvitelre nem képesek és állandó intézeti gondoskodást igényelnek. Ellátásukat, gondozásukat szakemberek végzik, akik gondoskodnak a megfelelő szakmai színvonal biztosításáról, olyan külső-belső környezet kialakításáról, hogy az Intézmény betölthesse otthonpótló szerepét.

Bár az Intézet nem az Önkormányzatunk fenntartása alatt áll, de Intézetnek otthont Tompán a Rédl kastély ad. Az Otthon 17 hektár természetvédelmi, arborétum jellegű parkban helyezkedik el. A többszintes, lift nélküli kastély a XVIII. században épült a Rédl család tulajdonaként.

A kastélyhoz közvetlenül csatlakozó, neogót stílusú, műemlék jellegű templomot is báró Rédl Béla építtette Wágner Károly tervei alapján, 1893-tól 1905-ig. A templom csodával határos módon sértetlenül túlélte a háborúk borzalmait; a kastély azonban a II. világháború után igen leromlott állapotba került. 1957-ben a Fővárosi Tanács tulajdonában kezdte meg működését, mint szociális otthon. Az 1981-ben megkezdett tatarozás visszaadta a kastély eredeti fényét, és most Tompa környékének egyik ékessége, jelenleg 214 lakónak nyújt otthont.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata,

a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A foglalkoztatottak által végzett munka jellemzően egyszerű. A foglalkoztatást szabályozók azonban nem kedvezőek. A munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek. A fogyatékkal élők oldaláról pedig jövedelmi értékhatár szab gátat a munkavállalásnak.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

Támogató szolgáltatás biztosítva van, mely feladatot kistérségi szinten (Halasi Kistérségi Társulás) végeznek. Nagyon nagy segítséget nyújt a rászoruló emberek részére a fogyatékosok megfelelő ellátási helyre való eljuttatása érdekében.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2013. évben 127 fő), az időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma (2013. évben 11 fő), súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén (2013. évben 48 fő), részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodtunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Tompa Város Önkormányzata intézményei a Polgármesteri Hivatal kivételével akadálymentesítettek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagoknak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget.
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és forprofit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön számos egyesület, és alapítvány működik.

Alapítványok:

Városunkért Alapítvány (alapítva: 2017.)

Segítség Alapítvány (alapítva: 1991.)

Gyermekeinkért Ifjúsági Alapítvány (alapítva: 1997.)

Kapisztrán Szent János Alapítvány (alapítva: 1998.)

Szabó Dénes Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány (alapítva: 2010)

A Tompai Szent Anna Templom Megmentéséért Alapítvány

Egyesületek:

Tompa Községi Sportegyesület (alapítva: 1922.)

Nagycsaládosok Tompai Egyesülete (alapítva: 1999.)

Tompai Kékszivárvány Egyesület (alapítva: 1998.)

Polgárőr Egyesület Tompa (alapítva: 1994.)

Önkéntes Tűzoltó Egyesület (alapítva: 1927.)

Bács-Kiskun Megyei Mozgáskorlátozott Egyesület Tompai Klub (alakult: 1995.)

Rozmaring Nyugdíjas Klub (alakult: 1983.)

Tompai Gazdakör (alakult: 2002.)

Az önkormányzati döntések előkészítésébe – jellemzően érintettség esetén - bevonjuk a szervezeteket. Az egyesületek, és az alapítványok függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesz részt a szervezetek egy része.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.tompa.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján a folyamatokat, intézkedéseket megismerik, és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összesítése:

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentrált, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.
A lakosság egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.

romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése az országos médiák közvetítésével.	Helyi médiában „jó példák” megjelenítésének kezdeményezése.
digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére.
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Információ áramlás hatékonyságát fejleszteni kell.	Rendszeres szakmai találkozók szervezése.
A köznevelési rendszer átalakításával önkormányzat fenntartó státuszából működtetői státuszba került.	2013. január 1 napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése.
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgító csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.

Megvalósítási partnerek intézményeink, kiemelten:

Polgármesteri Hivatal, Művelődési Ház, Szabó Dénes Általános Iskola, Bokréta Önkormányzati Óvoda, Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat, védőnői szolgálat, egyesületek, alapítványok, munkaügyi központ, továbbképző központok, társhatóságok.

Jövőképünk

Önkormányzatunk legfontosabb célja a településünkön élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Intézkedés címe:	Tartós munkanélküliség csökkentése a mélyszegénységben élők körében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a szegénység következménye a tartós munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: csökkenjen a munkanélküliek száma rövid: felmérés közép: közfoglalkoztatásba való bevonása ezen rétegnek hosszú: csökkenjen a munkanélküliek száma 5%-kal
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	álláskeresés segítése, információhoz juttatás, képzésbe való bekapcsolódás segítése
Részvevők és felelős	érintettek, családsegítő szolgálat, szociális iroda (PH), munkaügyi központ, képzőközpont
Partnerek	munkaügyi központ, képző központ
Határidő(k) pontokba szedve	r: 2014.12.31. k: 2015.12.31. h: 2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	r: statisztika k: közfoglalkoztatási szerződésbe bevont mélyszegénységben élők számának növekedése 5%-kal h: munkanélküliek számának csökkenése 10%-kal
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, megbízhatatlanság
Szükséges erőforrások	szociális munkások, pályázatok, képzések

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzet generációkon keresztüli átöröklődésének csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a hátrányos helyzet generációkon keresztül öröklődik

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid: érintettek felmérése 2014. 12.31. közép: az átörökítés, mint probléma tudatosítása 2015.12.31. Hosszú: az átörökítés megszüntetése 2023.12.31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a változtatás szükségességének felismertetése, felzárkóztatási programokban való részvétel, kitörési lehetőségek megismertetése, az oktatás fontosságának megismertetése
Résztevők és felelős	családsegítő szolgálat, szociális munkatársak
Partnerek	képző intézmények, óvoda, iskola, munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: érintettek felmérése 2014. 12.31. közép: az átörökítés, mint probléma tudatosítása 2015.12.31. Hosszú: az átörökítés megszüntetése 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	rövid: pontos számadatok Középtávú: tudatosítás, az eredmények érdekében a tevékenységek megkezdése hosszú távú: kilépés az átörökítésből
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, a változás és a hozzáállás nehézsége csökkentés eszközei: folyamatos kontroll, családsegítés
Szükséges erőforrások	szociális munkás, pénz a képzéshez

Intézkedés címe:	Adósságállomány újratermelődésének csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	az adósságállomány jelentősen nőtt a családoknál
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú	rövid: az adósság és kezelésének felmérése, pénzügyi ismeretek felmérése középtávú: pénzügyi ismeretek elmélyítése, pénzkezelés tudatosítása, a családok anyagi helyzetének ismeretének fényében való tanácsadás hosszú távú: az adósságok csökkenése, illetve újratermelődésének megállítása

időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pénzügyi alapfogalmak megismertetése családi gazdálkodási ismeretek átadása pénzügyi ismeretek oktatása jogok és kötelezettségek tanácsadás
Résztvevők és felelős	pénzügyi szakemberek bevonása
Partnerek	helyi takarékszövetkezet
Határidő (k) pontokba szedve	rövid: az adósság és kezelésének felmérése, pénzügyi ismeretek felmérése 2015.12.31 közep-távú: pénzügyi ismeretek elmélyítése, pénzkezelés tudatosítása, a családok anyagi helyzetének ismeretében tanácsadás: folyamatos hosszú távú: az adósságok csökkenése, illetve újratermelődésének megállítása 2018.01-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	adósságnövekedés megállítása visszafizetési morál erősítése család által csak elbírható mértékű terhek vállalása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kilátástalan helyzet, halmozott problémák (munkanélküliség, morális hiányosságok) folyamatos kontroll
Szükséges erőforrások	képzéshez pénz, alapítványi támogatás

Intézkedés címe:	Egészségi állapot javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a szegénységből adódóan az egészségi állapot jellemzően rosszabb, mint a jobb körülmények között élők körében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid: a probléma felismerésének tudatosítása 2015.12.31. közep: megoldási lehetőségek ismertetése 2016.12.31. hosszú: egészségi állapot javítása, illetve romlásának megállítása: folyamatos

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az egészség mint érték tudatosítása, egészséges életmód iránti igény felkeltése, szűrőprogramok népszerűsítése, egészségtudatosság elérése. Pl. Kerek Fesztén szűrő busz vagy sátor
Résztvevők és felelős	érintettek, egészségügyi szolgáltatások, szociális munkások
Partnerek	alapítványok, egészségügyi ellátórendszer
Határidő (k) pontokba szedve	rövid: a probléma felismerésének tudatosítása 2015.12.31. közép: megoldási lehetőségek ismertetése 2016.12.31. hosszú: egészségi állapot javulása, illetve romlásának megállítása: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: érdeklődés felkeltése közép: érdeklődés fenntartása hosszú: eredmények
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, befásultság, a megszokás hatalma érintettek bevonása a programokba
Szükséges erőforrások	NCA pályázatok által civil szervezetek bevonása, eü.szolg bevonása

Intézkedés címe:	Digitális írástudás hiányosságainak csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	jelenlévő digitális írástudatlanság
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid: a probléma feltérképezése közép: pályázati lehetőségek felkutatása hosszú: digitális írástudatlanság csökkentése
Tevékenységek	felmérés, pályázati lehetőségek felkutatása, előadások, képzések tartása

(a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	főleg az idősebb korosztály
Partnerek	képző központok, művelődési ház
Határidő (k) pontokba szedve	felmérés: 2014.12.31. közép: 2016.12.31. hosszú: 2018.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	kiinduló adatok képzések csökkent digitális írástudatlanság Fenntarthatóság: kompetenciafejlesztő programok, képzések, informális tanulási lehetőségek megteremtése a könyvtárban
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alapvető készségek hiánya célzott alapképzések, motivációs bázisok kialakítása
Szükséges erőforrások	pályázatok, programok, emberi erőforrás bevonása (képzők)

Intézkedés címe:	Veszélyeztetettség megszüntetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családi problémák által indikált veszélyeztetettség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid: Fogalomtisztázás, helyzet felmérése közép: A veszélyeztetett gyermekek számának redukálása hosszú: A veszélyeztetettek számának minimumra szorítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Gyermekjóléti Szolgálat, önismereti órák szervezése, szabadidős programok szervezése (Vészlejárat Ifjúsági Klub), a gyermekek társadalmi életre való nevelése, konfliktuskezelő tréningek, családi krízis megoldó programok
Résztevők és felelős	érintettek gyámhivatal munkatársa:

Partnerek	Közoktatási intézmények, Önkormányzat, Helyi civil szervezetek
Határidő (k) pontokba szedve	folyamatos megvalósítás: r:2014.06.30. k:2016.12.31. h:2018.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: r: veszélyeztetett gyermekek számának feltérképezése k: veszélyeztetett gyermekek számának 10%-kal csökkentése h: veszélyeztetett gyermekek számának 50%-kal csökkentése Fenntarthatóság: Közoktatási intézmények, önkormányzat költségvetése, tárgyi feltételek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Családokkal való kapcsolattartás nehézségei, rejtett családi problémák Folyamatos kapcsolattartás, jelzőrendszer működtetése
Szükséges erőforrások	Pályázat, képzett szakemberek

Intézkedés címe:	A fizikai és az infokommunikációs akadálymentesítés kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosítása, az egyenlő hozzáférés esélye sérül
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid: Fogalomtisztázás, helyzet felmérése, adatgyűjtés: mozgássérültek, mozgásfogyatékosok, értelmi és érzékszervi fogyatékosok számának meghatározása közép: A fogyatékos gyermekek, fiatalok, felnőttek részvétele akadálymentesített programokon, helyszíneken. Felolvasó szoftver, Braille írás-olvasás biztosítása a könyvtárban Braille kijelzővel és Braille nyomtatóval. hosszú: Rámpa biztosítása minden közintézményben, kültéri vezetősáv-kialakítása vakok és gyengén látók számára. A 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet – az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK) című jogszabály alapján az építmények belső tereit is akadálymentesíteni kell.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés, számszerűsíthető adatok Fizikai akadálymentesítés helyzete Infokommunikációs akadálymentesítés helyzete Felelősök kijelölése Források rendelkezésre állása, pályázati kiírások áttekintése

	Pályázatok készítése Képzéseken való részvétel Folyamatos fejlesztés, megvalósítás
Résztvevők és felelős	Településfejlesztési iroda
Partnerek	Önkormányzat, Helyi civil szervezetek
Határidő (k) pontokba szedve	folyamatos megvalósítás: r: 2014.06.30. k: 2015.12.31. h: 2016.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: r: akadálymentesítés helyzetének feltérképezése k: Évente 1 db akadálymentesített program szervezése h: Rámpák, optikai vezető sávok kiépítése a közintézményekben Fenntarthatóság: Pályázatok, önkormányzat költségvetése, adományok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A vonatkozó jogszabályi kötelezettségeknek határidőn belüli megfelelés Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése minden területen
Szükséges erőforrások	Pályázat, képzett szakemberek, támogatók keresése

Intézkedés címe:	Idősek ellátásának nehézségei
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakosság 20%-a 60 év feletti, a nyugdíjasok jövedelme alacsony, sok az egyedül élő ember
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid: Az idősek ellátási helyzetének feltárása, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás gyakorlata a településen. Az idősek társadalmi fogyasztási státuszcsoportjainak felmérése: a kultúra- lakás-fogyasztás helyzete alapján. A társadalom öregedését, vagyis az idősebb korcsoportok relatív súlyának növekedését befolyásoló tényezők feltárása közép: a településen élők bevonása az időskorúak ellátó rendszerébe: idősek klubja programjai, házi jelzőrendszeres segítségnyújtás, szociális étkeztetési programok, támogató szolgálat biztosítása hosszú: az időskorúak érintettsége 10%-kal növekedjen a szolgáltatások biztosítása során
Tevékenységek	Támogató szolgálat, falu-tanyagondnok szolgálat, nappali ellátás bővítése

(a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	érintett célcsoport szociális iroda
Partnerek	Szociális Szolgálat, házi orvosok
Határidő (k) pontokba szedve	rövid: 60 éven felüliek helyzete 2015.12.31. közép: növekedjen 10%-kal az egyedül élő időskorú nyugdíjasok bevonása a települési ellátórendszerbe 2016.09.30. hosszú: a résztvevők igényeinek megfelelő szolgáltató rendszer kiépítése, bővítése, növelve az ellátásban részesülők arányát 20%-kal. 2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: az ellátást igénylők és igénybevevők száma közép: az egyedül élő időskorú nyugdíjasok bevonása a települési ellátórendszerbe, 10%-s növekedés hosszú: a kiinduló értéken szereplő mutató 20 %-s mértékű növekedése folyamatos kontroll, kapcsolattartás a házi orvosi szolgálattal
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kapcsolattartás a családdal, családsegítés, az ellátó rendszer közötti kapcsolattartás (orvos, szociális szolg.)
Szükséges erőforrások	önkormányzat költségvetése, civil szervezetek bevonása

Intézkedés címe:	A nők a diszkrimináció áldozatai
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az oktatásban, a szolgáltatások igénybevételeiben, a foglalkoztathatóságban a nők helyzete rosszabb. A nők jövedelemhátránya munkahelyeken 15 % körül van, a 40 év feletti nők esetében még jelentősebb a különbség. Az iskolai végzettség tekintetében a főiskolai és egyetemi végzettségű nők száma kevesebb a férfiakénál. A foglalkoztatási szegregációs különbségek a nőket a versenyszférában sújtják a legszembetűnőbben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú	rövid: foglalkoztatottsági helyzet, iskolázottsági mutatók feltárása közép: antiszegregációs program elkészítése, felsőfokú továbbtanulás támogatása lányok, nők körében hosszú: nemi szegregáció megszüntetése a költségvetési szférában

időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérések, a nők helyzete, jövedelemhátrány jelenléte Továbbtanulás támogatása, képzések Antidiszkriminációs és egészségi állapotot javító programok megvalósítása Nők munkába állását támogató rendelkezések végrehajtása
Résztvevők és felelős	érintettek Munkaügyi központ, szociális iroda, egészségügyi ellátó rendszer
Partnerek	Közoktatási intézmények, Önkormányzat, Helyi és ágazati civil Szervezetek, EBH (Egyenlő Bánásmód Hatóság)
Határidő (k) pontokba szedve	folyamatos megvalósítás: r: 2014.12.31. k: 2016.12.31. h: 2018.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: r: a nők számának feltérképezése (iskolázottság-foglalkoztatottság – jövedelem) k: antidiszkriminációs programok számának 50%-kal növelése h: - nők jövedelem hátrányának megszüntetése a költségvetési szférában, üvegplafon jelenség megszüntetése - egészségi állapot javítása, szűrővizsgálatok elvégzése Közoktatási, szociális és eü. intézmények, önkormányzat költségvetése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Rossz eü. állapot csökkenti a munkavállalást és jövedelemhátrányt okoz Rendszeres szűrővizsgálatok, rekreációs programok
Szükséges erőforrások	Költségvetési támogatás, pályázatok, , civil szervezetek bevonása

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemzés következtéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményei fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	Tartós munkanélküliség csökkentése a mélyszegénységben élők körében	a szegénység következménye a tartós munkanélküliség, a munkanélküliek száma nem csökken	csökkenjen a munkanélküliek száma, a célcsoport közfoglalkoztatásba való bevonása		álláskeresés segítése, információhoz juttatás, képzésbe való bekapcsolódás segítése	családsegítő szolgálat, szociális iroda	2017.12.31.	érintettek száma	szociális munkások, pályázatok, képzések	a megvalósítási időszaki utáni folyamatos kontroll

2.	Hátrányos helyzetű generációk n keresztlő átöröklődésének csökkentése	a hátrányos helyzetű generációk n keresztlő öröklődik	az átöröklítés megszüntetése	-	felzárkóztatási programokban való részvétel, kitörési lehetőségek megismertetése, az oktatás fontosságának megismertetése	családsegítő szolgálat, szociális munkatársak	2023.12.31.	az átöröklítésből kilépettek száma	szociális munkás, pénz a képzéshez	a megvalósítási időszak utáni folyamatos kontroll
3.	Adósságálló mány újratemelődésének csökkentése	az adósságálló mány jelentősen nőtt a családoknál	az adósságok csökkenése, illetve újratemelődésének megállítása	-	pénzügyi alapgfogalmak megismertetése családi gazdaságkodási ismeretek átadása pénzügyi ismeretek oktatása jogok és kötelezettségek tanácsadás	szociális iroda	2018.01.01.	adósságú at csökkenéni képes családok száma	képzéshez pénz, alapítványi támogatás	a megvalósítási időszak utáni folyamatos kontroll
4.	Egészségi állapot javítása	a szegénységből adódóan az egészségi állapot jellemzően rosszabb	egészségi állapot javítása, illetve romlásának megállítása	-	az egészség, mint érték tudatosítása, egészséges életmód iránti igény felkeltése, szűrőprogramok népszerűsítése,	házi orvos, gyermekorvos, szociális iroda	folyamatos megvalósítás	megbetegedések száma	NCA pályázatok által civil szervezetek bevonása, eü.szolg bevonása	folyamatos kontroll, szűrések, megelőzés

					egészségtudatos ság elérése						
5.	Digitális írastudás hiányosságai nak csökkentése	jelenlévő digitális írastudatlan ság	digitális írastudatlansá g csökkentése	-	felmérés, pályázati lehetőségek felkutatása, előadások, képzések tartása	képző központok, művelődési ház	2018.12.31.	képzésben résztevő k száma	pályázatok, programok, emberi erőforrás bevonása	a megvalósítá si időszak utáni folyamatos kontroll	
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
I	Veszélyeztet ettség megszünteté se	a családi problémák által indikált veszélyezte tettség	a veszélyeztetet tek számának minimumra szorítása	-	konfliktus kezelő tréningek, családi krízis megoldó programok, önismereti órák szervezése, szabadidős programok szervezése (Vészlejárat Ifjúsági Klub), a gyermekek társadalmi életre való nevelése	gyámhivatal munkatársa	2018.12.31.	érintett családok száma	pályázat, képzett szakemberek	a megvalósítá si időszak utáni folyamatos kontroll	
III. A nők esélyegyenlősége											
I	A nők a diszkriminác ió áldozatai	Az oktatásban, a szolgáltatás ok	antiszegregáci ós program elkészítése, felsőfokú továbbtanulás	-	Továbbtanulás támogatása, képzések, antidiszkriminá ciós és	szociális iroda	2014.12.31.- 2018.12.31.	nők részvétele oktatásba n, foglalkozt	Költségvetési támogatás, pályázatok, civil szervezetek	Közkutatási , szociális és eü. intézménye k,	

		igénybevétele, a foglalkoztatásban a nők helyzete rosszabb	támogatása lányok, nők körében, nemi szegregáció megszüntetése a költségvetési szférában		egészségi állapotot javító programok megvalósítása, nők munkába állását támogató rendelkezések végrehajtása		atásban	bevonása	önkormányzat költségvetése	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek ellátásának nehézségei	A lakosság 20%-a 60 év feletti, a nyugdíjasok jövedelme alacsony, sok az egyedül élő ember	Az idősek ellátási helyzetének feltárása, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás gyakorlata a településen. A társadalom öregedését, vagyis az idősebb korcsoportok relatív súlyának növekedését befolyásoló tényezők	-	Támogató szolgáltatás, falu-tanyagondnok szolgálat, nappali ellátás bővítése	szociális iroda	2017.12.31.	bevont idősek száma	önkormányzat költségvetése, civil szervezetek bevonása	folyamatos kontroll, kapcsolattartás a háziorvosi szolgálattal

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a HEP-t valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat HEP-ban részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplővállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű terveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására HEP Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok a településen maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

Fórum tagjai: Intézményvezetők, helyi civil szervezetek

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében fórumokat tartunk egészségügyi, oktatási-nevelési szakemberekkel. Ezt követően a honlapra feltéve várjuk az észrevételeket.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a HEP nyilvánosságra hozatala is, és a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása egyesületekkel, majd összesítve megtárgyalja a Szociális Kerekasztal.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására évente tájékoztatást adunk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a Képviselő-testület felé, a Szociális Kerekasztalon keresztül informáljuk az intézményeket, az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az esélyegyenlőségi referens felel:

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

Az intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben éves felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz a Képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén a HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

A HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Tompa Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 242/2015. (IX.14) számú határozatával elfogadta.

Kelt: Tompa, 2015. szeptember 14.

Felülvizsgálva a 114/2017.(IX.7.) Képviselő-testületi határozattal.